

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug ugotavlja:

Načrtno gospodarsko izpodjedanje našega ljudstva

Na občnem zboru Zveze slovenskih zadrug se je minuli torek zbralo v Delavski zbornici v Celovcu mnogo pooblaščenih zastopnikov krajevnih Hranilnic in posojilnic, blagovnih zadrug in drugih v Zvezi včlanjenih organizacij. Tudi tokrat je razveseljiva udeležba pokazala, da slovenski zadrugniki po vseh naših krajih z živim zanimanjem spremljajo delo in razvoj svoje zadrugne centrale.

Občnemu zboru so prisostvovali kot gostje tudi učenci kmetijske šole v Podravljah ter tečajnice, ki pravkar zaključujejo trimesečno šolanje v gospodinjstvem tečaju v našem Dijaškem domu v Celovcu.

Med navzočimi je predsednik ZSZ Florijan Lapuš v svojih uvodnih besedah posebej pozdravil tudi generalnega revizorja Splošne avstrijske zadrugne zveze g. ing. Brannerja, ki je kot vrhovni nadzorni organ temeljito pregledal poslovanje ZSZ v zadnjih letih.

Za uvod je kvartet gospodinjstev tečajnic ubrano zapel dve pesmi, tečajnica Marija Kulnik iz Bilčovsa pa je občuteno recitala pesnitev Otona Župančiča »Vprašanja«.

Po kratkem pregledu dela in sklepov zadnjega občnega zbora je poslevoedeči podpredsednik ZSZ dr. Mirt Zwitter v poročilu upravnega odbora podal izčrpno sliko o obsežnem delu v notranjem poslovanju ZSZ ter o razvoju poslovanja Zveze z včlanjenimi zadrugami. Svoja izvajanja je podprl tudi z vrsto podrobnih številčnih navedb o postopnem naraščanju hranilnih vlog pri Hranilnicah in posojilnicah, o razveseljivem porastu prometa na nekaterih področjih blagovnega poslovanja ter o prizadevanju za čim bolj racionalno obratovanje obeh zadrugnih žag v Železni Kapli in Drevljah. Opozoril pa je tudi na vrsto vprašanj, ki narekujejo kreditnim in blagovnim zadrugam posebno pažnjo, na lesnem sektorju pa na tendence, ki se kažejo posebno na zunanjih tržiščih.

V svojem poročilu se je referent dotaknil tudi na lažeh in klevetah zgrajene gonje proti našemu zadrugništvu v nacionalističnem tisku ne samo na Koroškem

in drugod v državi, marveč celo v Nemčiji. Nekil ilustrirani list je razširjal zlohotno bajko o izvozu 90.000 m rezanega lesa po naših zadrugah v Italijo, dočim ga v resnici obe naši zadrugi žagi odkupita svojim članom letno niti ne celih 8000 kubikov. Vedno spet tudi ponavlja jo laži o pokupovanju zemljišč in posestev, v resnici pa so slovenske zadrug

Pomemben korak slovenske manjšine v Italiji

Zadnje nedeljo je bilo v Gregorčičevi dvorani v Trstu pomembno zasedanje zastopnikov slovenske manjšine na Tržaškem, Goriškem, v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini, na katerem so sprejeli zgodovinske sklepe, ki bodo odločilno vplivali na delo in življenje Slovencev v Italiji. Ob tej priložnosti so namreč potrdili združitev obeh osrednjih slovenskih organizacij na Tržaškem in Goriškem v skupno Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo, ki bo odslej zastopala interese slovenske manjšine v vseh predelih Italije, kjer živi slovensko ljudstvo.

Nova zveza, ki združuje zdaj 23 raznih slovenskih ustanov in organizacij, bo lahko še bolj uspešno in učinkovito zastopala in branila interese slovenske narodnostne skupine. Za predsednika izvršnega odbora združene zveze je bil izvoljen dr. Jože Dekleva, v odbor pa so bili izvoljeni zastopniki vseh vdruženih organizacij in ustanov.

Prvenstvene naloge združene zveze so v združevanju slovenskih organizacij in ustanov, v vzporejanju dejavnosti posameznih članov zveze, v borbi za kulturo in gospodarsko enakopravnost ter v delu v obrambo in korist in za napredek

kulturnega in gospodarskega življenja Slovencev, ki živijo v Italiji.

Na zasedanju so sprejeli tudi resolucijo, v kateri zahtevajo, da se ustavno načelo o zaščiti jezikovnih manjšin dejansko izvede z ustreznimi zakoni; da se v ta namen končno začnejo izpolnjevati mednarodno sprejete obveze italijanske vlade in s tem italijanskega naroda o priznanju etničnih pravic in vsestranske enakopravnosti tržaških Slovencev, hkrati pa tudi Slovencev na Goriškem in v Beneški Sloveniji; da se zajamči uporaba slovenščine v upravi in na sodišču ter se vzpostavi dejanska enakopravnost Slovencev z drugimi državljani na vseh področjih, da bodo slovenske prosvetne, kulturne in športne organizacije ter gospodarske ustanove deležne istega ravnanja kakor druge ustrezajoče organizacije. Ko Slovenska kulturno-gospodarska zveza svečano zagotavlja, da se ne bo nehala boriti za uresničitev teh načel, poziva vse Slovence ne glede na strankarsko in ideološko politično pripadnost, da se vključijo v to plemenito, človeka in slovenske preteklosti ter prihodnosti vredno borbo, za podporo in pomoč za doseg miru in enakopravnosti med narodi pa se obrača tudi na italijansko napredno javnost.

Nekulturni obraz šovinizma

se je tokrat pokazal v napadu na dvojezično šolo v St. Janžu

Spet je naša dežela bogatejša za nečastno in nekulturno dejanje. V noči od srede na četrtek minulega tedna so »neznanici« storilci v St. Janžu v Rožu uničili dvojezični napis na tamošnji ljudski šoli. Ne glede na to, da so s tem povzročili materialno škodo vsej skupnosti svetnavaške občine, so ti elementi pod zaščito nočne teme predvsem spet pokazali, da se v naši deželi nemoteno lahko razrašča in bohoti tisti pogubni duh nacionalistične nestrpnosti, ki v svojem nebrzdanem izživljanju vedno spet pokaže svojo sorodnost in istovetnost s kulturnega življenja nevrednim surovim kriminalom.

Ljudska šola v St. Janžu je ena tistih redkih dvojezičnih šol, ki je tudi na svojem zunanem licu z dvojezičnim napisom odražala svojo zakonito zasidrano notranjo dvojezično ureditev. Ze v samem dejstvu, da so med več kot sto šolami, ki jim zakon odreja dvojezični pouk, sploh samo tri, štiri šole opremljene tudi z ustreznim dvojezičnim napisom, vse ostale pa z zgolj nemškimi napisom prikrivajo pred javnostjo in svetom svoj več ali manj dvojezični stroj, se zrcali svojevrsten skrivaški odnos merodajnih oblasti do zakonito urejenega sožitja dveh narodov in jezikov na šolskem področju. Da lahko vidijo šovinistični elementi tudi v tem le potuho svojemu divjaškemu početju, kot je prišlo sedaj do izraza v St. Janžu, ni treba posebej omenjati, kakor ni mogoče prezreti, da je šentjanško kriminalno dejanje gotovo tudi posledica stalne

ga časopisnega hujskanja proti dvojezičnim šolam in sploh proti uresničitvi in izvajanju člena 7 Državne pogodbe. Tudi neskončno zavlačevanje izvedbenih določil k členu 7, popušcanje šovinističnim strujam in njihovo pritegovanje k obravnavanju teh vprašanj ter žongliranje o pristojnosti za njihovo reševanje med Celovcem in Dunajem je lahko vse prej, kot prispevek h končni demokratični rešitvi problemov, ki naj v smislu besedila in duha člena 7 zagotovi našemu ljudstvu vsaj na najbolj elementarnih področjih enakopravno življenje z nemško govorečimi sodeželani.

Doslej so bile žrtve atentatov na dvojezične napise razne naše organizacije in ustanove, kot naše osrednje organizacije, naša knjigarna in naš list v Celovcu, slovenske zadrugne ustanove v Železni Kapli in v Velikovcu, pa tudi nekateri slovenski zasebniki. Krivcev vseh teh šovinistično-kriminalnih napadov varnostne oblasti vse doslej niso našle, ostali so »neznanici« in nekaznovani. Tudi povzročene škode nihče ni popravil.

Sedaj je s podtalnim kriminalom v St. Janžu prizadeta javnopravna ustanova. Če varnostne oblasti tudi v tem primeru ne bodo pokazale večje sposobnosti in temeljiteje zavzetosti za izsleditev storilcev, se bodo komaj mogle otresti videza in vtisa, da se kriminalni šovinistični elementi zanašajo na to, da bodo ostale njihova divjaštva tudi slej ko prej ne-

pojasnjena in nekaznovana. Za ugled pravne in kulturne države to ni najboljše pričevalo, za strpno in demokratično sožitje v naši deželi pa so lahko taka dejanja pogubna. Saj se je prav v teh dneh avstrijska javnost spominjala dvajsetletnice za našo deželo in državo tako usodepolnih dogodkov, ki jih je v veliki meri omogočila in pripravila dolga leta gojena nacionalistična nadutost in nestrpnost.

Če bi se kaj podobnega dogajalo Južnim Tirolcem, bi avstrijski tisk ne štedil z očitki zapadanja v fašistične metode in tudi naša vlada bi imela tehtne razloge za proteste proti kratenju demokratičnih in pogodbenih pravic. Pri nas pa so te stvari tako rekoč na dnevnem redu, a jih tisk zamolči, za varstvo zakonitosti odgovorne oblasti pa tudi še niso ukrenile kaj učinkovitega, da bi bili taki ekscesi onemogočeni. Komaj nekaj dni je od tega, ko je celovška Volkszeitung v članku bivšega tajnika Narodnega sveta prof. Valentina Inzka pohvalno naštevala, kako je glede pravic našega ljudstva vse v najlepšem redu. Šentjanški primer in mnogo drugih poprej tja do zločinsko razstreljenega velikovškega spomenika in fizičnih napadov na slovenske ljudi pa govori za to, da so stvari pri nas zaenkrat še bistveno drugačne in vse prej kakor skladne z najprimitivnejšimi zahtevami naše kulturne dobe, ko je vsepovsod toliko naglašanja o potrebi evropskega duha.

v primeri s predvojnimi stanjem celo izgubile zemljiško posest. Pač pa — je nadaljeval referent — je bila v povojnih letih skoro v vsaki naši vasi postavljena konkurenčna zadruga, tako da je sedaj med drugimi na našem ozemlju 29 nemških kreditnih in 10 blagovnih zadrug s 17 podružnicami, da niti ne omenjamo mlekar, ki so si jih prisvojili po uničenju naših mlekarskih zadrug, ter prav tako monopolnih živinorejskih in semenarskih central v Celovcu, ki so bile ustanovljene in dotirane tudi iz naših prispevkov deželni kmetijski zbornici. Ne želimo medsebojnih sporov in nasprotovanja, ugotavljamo pa, je dejal dr. Mirt Zwitter, da gre očitno za načrtno izpodjedanje našega zadrugništva in s tem gospodarske odgovornosti našega ljudstva, če so nemške kreditne zadrug po vojni postavile na našem ozemlju 11 novih zgradb in poslovnih lokalov, nemške blagovne zadrug pa 18 modernih skladišč. Načrtno zapostavljanje in krivico vidimo tudi v odločitvi finančnega ministrstva, ki je dovolilo nemško kreditno poslovalnico v Klopincu, naše že prej vložene prošnje za ustanovitev kreditne zadrug v Klopincu in na Radišah pa doslej sploh niso obravnavali.

Na osnovi poročila o izvedeni reviziji naše zadrugne centrale je generalni revizor ing. Branner obrazložil glavne probleme v sedanji razvojni fazi našega zadrugništva ter kot objektivni presojevalec dal

(Nadaljevanje na 8. strani)

Volilni uspeh v Jugoslaviji je izraz ljudstva

Zadnje mesece in tedne je bilo po vsej Jugoslaviji izredno živahno, ko je ljudstvo na demokratični način izbiralo iz svoje srede kandidate za poslance v zvezni svet in republiške svete. Vsak posameznik je imel možnost in dolžnost, da pri izvolitvi kandidatov sodeluje in sodi, da pridejo na odgovorna mesta res ljudje, ki uživajo splošno zaupanje državljanov.

Kot formalni zaključek teh volitev pa so bile nedeljske volitve, na katerih je jugoslovansko ljudstvo kljub neugodnim vremenskim prilikam z udeležbo preko 90% dokončno potrdilo kandidate in jih izvolilo za poslance. Na nedeljskih volitvah za zvezni svet in republiške svete, ki so bile četrte tovrstne po vojni, je bilo v vsej Jugoslaviji 11.337.000 volilnih upravičencev. Med njimi je bilo 1.600.000 mladih volivcev, ki so letos prvič volili. V Sloveniji je od 1.034.433 vpisanih volilnih upravičencev glasovalo 973.504 volivcev, kar pomeni, da se je volitev udeležilo 93,8% volilnih upravičencev.

Tekom tega tedna pa so bile po vsej državi še volitve poslancev v zbornice proizvajalcev.

Notranji boji v Nemčiji

Zahodna Nemčija trenutno ni izpostavljena le silnim težavam na gospodarskem področju, ko je očitno odbila zadnja ura toliko hvaljenemu »gospodarskemu čudežu«, marveč se bijejo tudi težki notranji boji na političnem področju. Gre predvsem za vprašanje atomskega oboroževanja, o katerem so več dni razpravljali v parlamentu in so se socialni demokrati, liberalci ter svobodni demokrati odločno postavili proti nameram Adenauerjeve vlade, da bi nemško vojsko oborožili z atomskim orožjem. Sicer so se vladne stranke končno z večino izrekle za tako oborožitev, vendar s tem boj opozicije še nikakor ni zaključen. Odpor proti vladi je tako močan, da so celo predlagali osnovanje vlade nacionalne stiske, v kateri bi bile zastopane vse politične stranke, toda brez sedanjega kanclerja Adenauerja.

Obljube delajo dolg

Pred dvema mesecema se je po Koroškem razširila vest o ogromnih snežnih polomih v podjunskih gozdovih, predvsem v območjih občin Škocijan, Dobrla ves, Globasnica, Bistrica nad Pliberkom, Blato in Suha. Pod težo snega, ki je padel 20. in 21. januarja, se je polomilo oz. podrlo daleč preko 30.000 m³ lesa. Sneg je polomil in podrl mlado drevje v starosti do 50 let; v nekaterih predelih je bilo polomljenega in podrtega več kot tretjina gozdnega drevja.

Kdor sedaj po 2 mesecih vozi po Podjunu, naleti po gozdovih na isto sliko. Križem kražem ležijo polomljena in izruvana drevesa, ki so bila v najboljši rasti. Sedaj pa prihaja pomlad, ki bo zaradi svoje kasnosti prenapolnjena z delom na polju; v gozdove s polomljenim drevjem pa prihaja nevarnost lubadarja, ki lahko povzroči enako, če ne večjo škodo v gozdu, kakor jo je povzročila letošnja zima. Kakor je slišati, so v zadnjem času padli tudi povpraševanje in cene za jamski in brusni les; takih sortimentov lesa pa bodo dali snežni polomi največ.

Škoda in stiska, ki jih je povzročila letošnja zima, se za podjunskega kmeta večata. V zadnjih tednih je sneg onemogočal dela v gozdu, v pičlih 14 dneh, ki so pred pričetkom poljskega dela še prosti za spravo, kmet sam snežnih polomov ne bo mogel pospraviti, delavci, ki jih skuša najeti za spravo, so dragi in se tega dela branijo. Možnost kolikor toliko zanesljive prodaje lesa pa plahni.

Spričo takih razmer se upravičeno sprašujemo, čemu je bila namenjena vsa aktivnost v začetku februarja. Že 28. januarja so v deželni zboru stavili predlog, po katerem naj deželna vlada takoj ukrene vse potrebno za spravo snežnih polomov in pripravi v ta namen potrebna sredstva. V okviru kmetijske zbornice in deželne gozdne inšpekcije je bila vrsta posvetovanj o podrobnih ukrepih za spravo snežnih polomov in za preprečenje nevarnosti, da se nastala škoda ne poveča. Lesna industrija na Koroškem se je obvezala, da bo pokupila les, kmetijska zbornica pa je napovedala, da bo s pristojnimi ustanovami poklicala v življenjske delovne skupnosti za spravo polomov in za izdelavo ustreznih sortimentov. Govorilo se je tudi o tem, da bo pri spravi pomagala vojaščina. Okrajne gozdne inšpekcije so zahtevale, da morajo snežni polomi biti spravljeni do 30. aprila. Človek si dobil občutek, da pristojni organi v celoti vidijo obsežnost katastrofe in škode in da so pripravljeni prizadetim priti na pomoč.

In kaj se je doslej zgodilo? Razen številnih posvetovanj in predavanj o spravi lesa takorekoč nič. Posamezni primeri, kjer je videti, da podrti les spravljajo, kažejo, da je kmetovalec pri delu prepuščen sam sebi. Na pomoč ni nikogar. O vojaščini, ki drugače pomaga v podobnih katastrofah in je n. pr. tudi pri mednarodnih smučarskih tekmah v Bad Gasteinu opravila veliko delo, ni doslej ne duha ne sluha. Zakaj ni obrambni mi-

nister in istočasni direktor Bauernbunda Graf, ki je bil v tem času ponovno na Koroškem in tudi v Pliberku, zaukazal vojski, da prihiti na pomoč? Kakor v zadnjih, tako teče tudi v tej zimi takoimeno produktivno brezposelno skrbstvo (Produktive Arbeitslosenfürsorge), v okviru katerega se s pomočjo države skrbi, da imajo drugače brezposelni tudi pozimi delo in zaslužek. Zakaj se med te akcije ni vključilo spravilo snežnih polomov v Podjunu? Kmetje bi radi plačali za to delo toliko, kolikor prispeva država v takih akcijah. Ali je započeta akcija pomoči južni Koroški za kmečke ljudi samo prazna fraza? Ali niso imenovane ob-

čine na ozemlju južne Koroške in v Avstriji in končno ali ni bila že nešteto-krat ugotovljena njihova gospodarska zaostalost in poudarjena potreba po izdatni javni pomoči?

V katastrofi, ki je prizadela Podjuno, le-ta doslej ni bila deležna niti one stvarne pomoči, ki so je bili v podobnih primerih deležni drugi predeli republike. Taka je resnica na vse obljube pred 2 mesecema. Obljube delajo dolg, posebno še, če so bile dane pred volitvami. Budno bomo pazili, v koliko se bodo odgovorni činitelji oddolžili svojim obljubam in dejansko pomagali v tem primeru, kjer je pomoč v resnici neobhodno potrebna.

Televizija močno osvaja svet

Zadnja strokovna revija o televizijskih napredovanjih »Television Factbook« navaja najnovejše podatke o televizijskih oddajnih postajah in o televizijskih sprejemnikih. Nad polovico postaj (500) je v Združenih državah Amerike, ki imajo nad dve tretjini, (44 milijonov 500.000) televizijskih sprejemnikov. V Veliki Britaniji je 21 televizijskih postaj in okoli 7.450.000 televizijskih sprejemnikov. Sovjetska zveza pa trenutno razpolaga s tridesetimi televizijskimi postajami in okoli 300.000 televizorji, v Kanadi imajo 40 postaj in 2.658.000 aparatov, v Zahodni Nemčiji 39 postaj in 1.100.000 aparatov, na Japonskem 16 postaj in 650.000 televizorjev, v Franciji 19 postaj in 600.000 televizorjev. Italija je konec preteklega leta imela 90 postaj in 675.000 televizorjev,

Slede Kuba in Mehika z 18, oziroma 10 postajami in s 300.000 televizorji vsaka. Vseh televizijskih postaj na svetu cenijo na okoli 900, vseh televizijskih aparatov pa na okoli 63 milijonov.

Lani pa se je z izpopolnitvijo televizijskega omrežja močno ojačal televizijski sprejem tudi pri nas v Avstriji in posebno po otvoritvi televizijskega oddajnika na Piramidi ob Vrbskem jezeru tudi pri nas na Koroškem. Vendar televizija še ni postala tako popularna oziroma tako razširjena kot radio in to zaradi razmeroma zelo visokih mesečnih pristojbin ter visoke cene televizijskih sprejemnikov. Tako si televizijski aparat lahko privoščijo samo gostinski obrati, klubi in boljše situirani posamezniki, ki imajo stroškom primerne tudi plače.

Stanje prejemnikov rent v nezgodnem in pokojninskem zavarovanju

V minulem letu je število rentnikov v socialnem zavarovanju naraslo za okoli 16.000 oseb. V začetku leta 1957 je bilo pri nezgodnih in pokojninskih zavarovalnicah 792.659 prejemnikov rent, v začetku letošnjega leta pa 808.317.

Po posameznih strokah so prejemniki rent porazdeljeni takole: Splošna nezgodna zavarovalnica skupno 52.165, med temi 12.382 rent za preostale svojce. Kmetijska in gozdarska nezgodna zavarovalnica skupno 36.565, med temi 4752 rent

za preostale svojce. Pokojninska zavarovalnica za delavce v obrtnem gospodarstvu skupno 446.941, med temi 194.007 rent za preostale svojce. Pokojninska zavarovalnica za kmečke in gozdne delavce skupno 79.535, med temi 25.553 rent za preostale svojce. Pokojninska zavarovalnica za nameščence skupno 144.546, med temi 73.117 rent za preostale svojce. Pokojninska zavarovalnica za delavce in nameščence skupno 28.668, med temi 12.370 rent za preostale svojce.

Železnice imajo letos več sredstev

Ker bodo dobile avstrijske zvezne železnice iz letošnjega izrednega proračuna bistveno več sredstev kot lani, bodo tudi vidno povečale svoje investicije. Dočim so dobile železnice lani le 319,5 milijona šilingov, znaša letošnja dotacija 732 milijonov.

Omenjena sredstva bodo v veliki meri porabili za nadaljnjo elektrifikacijo železnic in so v ta namen določili 380 milijonov šilingov. 150 milijonov bodo v ta

namen dobili iz letošnjega državnega posojila.

Elektrifikacijska dela bodo predvsem nadaljevali na progi čez Semmering in pričakujejo, da bodo ta dela zaključena do pomladi 1959. Strokovnjaki navajajo, da bi se stroški za vzdrževanje prometna na tej progi z elektrifikacijo letno znižali za 16 do 17 milijonov šilingov, ker porabijo zdaj samo na tej progi letno 30.000 do 35.000 ton črnega premoga.

Nemčija je dolžna plačati žrtvam nacizma

Na nedavni mednarodni konferenci žrtev nacizma so zastopniki odporiških gibanj, deportirancev in političnih internirancev iz Francije, Belgije, Luksemburga, Danske in Norveške proučevali vprašanja v zvezi z reparacijami, ki jih Zahodna Nemčija dolguje žrtvam nacističnega režima. Soglasno so sprejeli sklep, da je Zahodna Nemčija dolžna tako z moralne kakor s pravne strani dati odškod-

nino osebam, ki so bile preganjane ali pa njihovim naslednikom.

Na konferenci so sklenili, da bodo ustanovili organ za koordinacijo in zvezo med različnimi nacionalnimi in mednarodnimi organizacijami. Sedež tega koordinacijskega odbora bo v Luksemburgu, vsaka zainteresirana država bo izdelala posebno poročilo z zahtevami po odškodnini.

Že številne prijave za letovanje na Jadranu

Svetovno znana letovišča ob Jadranskem morju se v teh tednih in mesecih že temeljito pripravljajo na novo sezono, da bo vse urejeno za sprejem turistov iz vseh mogočih predelov Evrope in ostalega sveta.

Prav tako pa so v teku tudi prijave turistov iz raznih držav, ki si hočejo pravočasno zagotoviti letovanje ob morju. Že

doslej so prijave presegle vsa pričakovana turističnih podjetij in so samo za letovišča v Splitu, Kaštel Starem, Makarski, Tučepih in Hvaru najavljeni številni posebni vlaki, ki bodo pripeljali turiste, tako iz Avstrije 9 vlakov in iz Češkoslovaške 6 vlakov. Prišli bodo tudi mnogi s posebnimi potniškimi ladjami iz Romunije, Anglije, Francije in drugih dežel.

PO ŠIRNEM SVETU

Pariz. — Odbor 15 držav, ki nadzoruje trgovino z Vzhodom, je ta teden začel podrobna proučevanja vprašanja embarga zahodnih držav na trgovino z Vzhodom. To proučevanje bo trajalo verjetno tri do štiri mesece. Pri tem žele ublažiti nekatere strateške omejitve na trgovino s SZ, LR Kitajsko in vzhodnoevropskimi državami. Upajo, da bo rezultat tega sestanka znatno zmanjšanje ovir za trgovino Vzhod — Zahod.

Varšava. — V Zagonu v pokrajini Zielo-Gora na Poljskem so pred kratkim odkrili 17 množičnih grobišč, v katerih so našli okrog 20.000 trupel. Na tem mestu je bilo v minuli vojni nemško taborišče vojnih ujetnikov iz Poljske, ZDA, ZSSR, Anglije, Francije, ČSR, Grčije, Jugoslavije, Romunije, in Italije.

Damask. — Minister za notranje zadeve Abdul Hamid Serraj je izročil sirski državni blagajni 1.900.000 funtov šterlingov, ki jih je dobil preko čekov od kralja Saudove Arabije z nalogo, da prepreči združitve Sirije in Egipta in da ubije Naserja.

New Delhi. — V zadnjih dveh mesecih je v državi Madia Pradeš v Srednji Indiji pomrlo okrog 500 otrok zaradi epidemije črnih koz. Epidemija je zajela tudi Benares in več okrajev v državi Utar Pradeš, tu je bilo več kot 350 smrtnih primerov. To so predvsem kraji, ki so zaradi dolgoletnega britanskega kolonialnega režima zelo zaostali in zaradi tega še danes precej za napredkom znanosti in civilizacije.

Pariz. — Francoska vlada je pooblastila občine, da za izpolnitev svojih proračunskih primanjkljajev razpišejo nove lokalne takse in davščine. Do te pooblastitve je prišlo po vladnem sklepu, da zaradi novega povečanja izdatkov iz centralnega proračuna za operacije v Alžiru ukine državne dotacije deficitarnim občinam. Lokalne oblasti so zato znova pooblašene, da potrebna sredstva zdaj znova zberejo s pomočjo taks in davkov.

Bern. — S 95 proti 37 glasovi je švicarski nacionalni svet sprejel predlog o reviziji ustave, po katerem se v Švici uvaja pravica glasu za žene, vključno pravico, da so izvoljene v zvezne ustanove. Preden bo sprememba stopila v veljavo, mora predlog sprejeti še državni svet, to je zgornji dom švicarskega parlamenta, nakar bo o tem odločal referendum.

Bonn. — Zahodnonemške vojaške sile štejejo sedaj 130.000 mož in 85 generalov. Iz načrta, ki ga je izdelalo zahodnonemško obrambno ministrstvo v okviru celoletnega proračuna za leto 1958, je razvidno, da nameravajo namestiti še nadaljnjih 59 generalov, in to do spomladi leta 1959. Od desetih milijard mark vojaškega proračuna odpade ena milijarda mark na plače za osebje. Zahodnonemške sile naj bi do leta 1961 dosegle dokončno silo 350.000 mož.

Moskva. — V Moskvi je bil objavljen popoln seznam vseh izvoljenih poslancev v Vrhovni sovjet SZ. Med temi so vsi člani prezidija CK KP SZ, razen Pervuhina, ki je bil imenovan za veleposlanika v Vzhodni Nemčiji. Od 1378 izvoljenih poslancev jih je 614, to je 44 odstotkov, delavcev in kmetov, ki so zaposleni neposredno v industriji in kmetijski proizvodnji. Nad 26 odstotkov izvoljenih poslancev so ženske.

Kairo. — Po sklepu kairske konference azijsko-afriške solidarnosti tajništvo konference sedaj pripravlja proslavo Dneva alžirske neodvisnosti, ki bo po vsem sodeč 30. marca. Ustanovili bodo tudi poseben odbor, ki bo nudil pomoč alžirskemu narodu v borbi za svobodo in neodvisnost.

Bonn. — Na pobudo nemške socialistične stranke je zavod Emnid izvršil poizvedovanje med Nemci, kaj mislijo o načrtu, da bi v Zahodni Nemčiji postavili raketna oporišča. Proti temu načrtu se je izreklo 83% Nemcev, zanj 13% 4% Nemcev pa se ni moglo odločiti ne za eno in ne za drugo. Razveseljivo pa je dejstvo, da se je pretežna večina izrekla proti takim napravam.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Znižanje transporta po Donavi

V zadnjem času se je precej zmanjšal tovarni promet avstrijske podonavske plovbe. Februarja letos je celoten promet znašal le 87.965 ton, dočim je januarja letos znašal še 201.691 ton. Zmanjšanje prometa po Donavi je nastalo zaradi manjšega uvoza premoga v Avstrijo in zmanjšane izvoza nafte iz Avstrije na jugovzhod.

Novi davki v Španiji

Da bi preprečili inflacijo in pravično razdelili davke, bodo v Španiji od 1. aprila naprej uvedli nove davke na luksuz. Različni že obstoječi davki bodo zvišani in novi uvedeni. Znatno zvišan bo davek na avtomobile. Za številne električne gospodinjske stroje kot hladilnike in pralne stroje, igrače in cvetlice ter nalivna peresa bo od 1. aprila uveden 10-odstotni, za krznene plašče pa 6 do 10-odstotni davek.

Program za letošnji Salzburški festival je določen

Vsakoletne slavnostne igre v Salzburgu so za Avstrijo vedno spet velik dogodek, in to že zaradi tega, ker na njih sodelujejo znameniti solisti, orkestri, dirigenti in drugi umetniki skoraj iz vseh delov sveta. Na te slavnosti se vsako leto temeljito pripravijo in tudi program je tako sestavljen, da ugodni željam številnih gostov, ki si radi ogledajo prireditve v rojstnem mestu znamenitega Mozarta.

Tudi za letošnje festivalske dni je vodstvo že izbralo program. In sicer bo letošnji program obsegal šest oper, tri drame in osem filharmoničnih koncertov. Iz

med oper bodo tri v italijanščini, in sicer »Figaro«, »Cosi fan tutte« in »Don Carlos«. Nasprotno pa bo opera ameriškega skladatelja Samuela Barberja »Vanessa«, ki bo doživela v Salzburgu svojo evropsko krstno predstavo, izvedena v angleškem jeziku. Operi »Fidelio« in »Arabella« pa bosta izvajani v nemščini. Med dramami bodo letos znova uprizorili Hoffmannovega »Slehnika« ter delo ameriškega avtorja Macleisha »Igra o Jobu«. Razen tega bo režiser Lothar pripravil tudi predstavo Werfelsovega »Juarez in Maksimilijana«. V koncertnem delu bosta letos sodelovala orkestra iz Dunaja in Amsterdamu.

Iz Mozartovega rojstnega mesta bo prihodnji mesec odpotovalo na Japonsko salzburško lutkovno gledališče, ki namerava na ta način prikazati japonskemu občinstvu Mozartove opere. Na gramofonske plošče posnete glasove bodo posodili

najznamenitejši avstrijski izvajalci Mozartovih del. Avstrijska turneja na Japonskem sovпада s praznikom cvetočih češenj. Člani salzburškega lutkovnega gledališča bodo na svoji turneji obiskali vrsto japonskih mest. Nastopili bodo s »Čarobno piščaljo«, ob sodelovanju japonskih izvajalcev pa bodo pripravili tudi »Sneguljčico in sedem škratov«. Namen turneje je popularizacija Mozartovih del med japonskim občinstvom. Mozartova glasbena dela so močno razširjena po vsem svetu in uživajo sloves ter so zelo priljubljena.

Leta 1956, ob 200-letnici rojstva genialnega umetnika — komponista, je bilo v Avstriji proglašeno Mozartovo leto. Ob tej priliki je izšel kovanec po 25 šilingov ter posebne znamke. Po vsej deželi pa so bile Mozartove akademije in druge proslave. Dostojno pa je proslavil Mozarta tudi ostali kulturni svet.

100.000 starih rokopisov

V samostanu Sakija v Tibetu so odkrili knjižnico, v kateri je sto tisoč starih knjig, ki izvirajo iz razdobja med 8. in 16. stoletjem. Napisane so na pergamentu, pergamentni trakovi so široki tudi en meter in dolgi po dva metra.

Šele po 700 letih bo deležen priznanja

Trinajsto stoletje je bilo na Kitajskem obdobje navala Mongolov in njihovega vladanja. Tuji jarem je razburil duhove in je morda prav zato to obdobje zabeleženo v zgodovini kitajske književnosti kot posebno bogato. Umetniki tega časa so šli med ljudstvo, pisali zanj in o njem. Najbolj znan in priznan je bil pisatelj, režiser in igravec Kvan Hau-čin, ki je pisal drame, jih sam režiral ter bil tudi med glavnimi igralci. Njegovo dramo »Krivica, storjena Kon To«, še danes z uspehom uprizarjajo v kitajskih gledališčih, med drugim tudi v Pekingu.

Kvan Hau-čin se je rodil okoli leta 1214 in umrl približno 70 ali 80 let pozneje. O njem ne vedo mnogo, toda znano je, da je napisal nad 60 dram, od katerih se jih je ohranilo 17.

Letos bodo po vsej Kitajski počastili 750-letnico njegovega rojstva in tako bo pisatelj, režiser ter igravec iz 13. stoletja šele po sedem sto letih po svoji smrti prejel priznanje, ki ga zasluži za svoje vsestransko kulturno delo med ljudstvom in za ljudstvo.

Drugi festival jugoslovanske poezije

Ko je bil pred dvema letoma na Plitviških jezerih prvi festival jugoslovanske poezije, ki ga je organizirala zagrebška založba »Lykos«, so zabeležili tako lep uspeh, da so sklenili, naj bi ta prireditve postala tradicionalna in bi tako poživljala zanimanje za sodobno jugoslovansko poezijo. Po preceišnjih težavah je zdaj uspelo, da so se odločili za sklicanje drugega takega festivala, ki bo v času od 31. maja do 5. junija, in sicer na Reki in v Opatiji.

Udeležba na letošnjem festivalu bo posebno številna, sodelovalo bo 74 pesnikov in kritikov. Izmed Slovencev so bili povabljeni pesniki Matej Bor, Alojzij Gradnik, Kajetan Kovič, Janez Menart, Cene Vipotnik in Ciril Zlobec ter kritik Janko Kos. Povabljeni pa so bili tudi nekateri inozemski pesniki: dva Francoza ter po en pesnik iz Brazilijske, Češkoslovaške, Italije, Poljske in Sovjetske zveze.

Na sporedu festivala bodo razgovori o sodobni poeziji ter interni balni večeri, poleg tega pa bodo udeleženci festivala nastopili še na literarnih večerih v raznih turističnih centrih, tako na Rabu, v Senju, Crikvenici in drugod. Pripravljalni odbor pa bo že pred pričetkom festivala izdal posebno publikacijo s prispevki o sodobni jugoslovanski poeziji.

Lutkovno gledališče v Moskvi

Poleg drugih gledališč, ki se ponajša s številnimi obiski, je v Moskvi zelo priljubljeno tudi lutkovno gledališče, ki priredi na leto povprečno kakih 800 predstav. Pred kratkim se je to gledališče preselilo v novo zgradbo, v kateri je prostora za 300 otrok in 500 odraslih. V stranskih prostorih tega poslopja je nameščena velika zbirka lutk iz vsega sveta. Da pa bo poslopje že na zunaj kazalo svoj poseben značaj, bodo na pročelju postavili svojevrstno uro, na kateri se bodo vsakih 60 minut prikazale lutke.

Nevarnost, ki prihaja iz Amerike

V Ameriki se je razširila nova vrsta kriminalnega romana, ki ga imenujejo »črni« in ki nima mnogo skupnega s klasičnimi kriminalnimi romani Edgarda Wallacea, Simeona ali Agathe Cristie. Najbolj znani predstavnik te nove vrste kriminalnih romanov je Mickey Spillane. Dočim je v klasičnih kriminalnih romanih glavna stvar, kdo je morilec, katerega na kencu vedno odkrijejo in kaznujejo, so v Spillanejevih romanih glavne značilnosti groza, sadizem in pornografija.

Mickey Spillane je sin newyorškega barmana in je že kot otrok plašil svoje sošolce s strašnimi zgodbami o duhovih. Potem se je potikal okrog po deželi, dokler se ni vrnil na pisanje kriminalnih romanov te nove vrste. Že s svojo prvo knjigo je dosegel velik uspeh, prodali so jo v dvemilijonski nakladi. Danes je Spillanova popularnost v Ameriki že tako velika, da založniki sploh ne prečitajo rokopisov njegovih knjig, marveč mu avtomatično plačajo za vsak roman po 50 tisoč dolarjev. Spillane se ne zadovoljuje z enim umorom. V njegovih knjigah so masovni pokolji, policijski uslužbenci niso vedno na strani pravice, prostitucija in trgovina z mamili sta redno zastopani.

Če dosegajo njegovi romani najvišjo naklado vseh kriminalnih knjig v Ameriki, potem je to zgovoren dokaz, kako slab je že postal okus ameriških bralcev, katerim ni več do lepih literarnih umetnin, marveč le še do sadističnih zgodb o umorih, zločinih in drugih divjaštvih, po barvanih s pornografijo. Zato tudi ni ču-

da, da se v mnogih evropskih deželah vedno bolj upirajo uvozu tovrstne plaže, ki je med mladino pokazala že skrajno slabe posledice. Tudi v parlamentu na Dunaju so pred nedavnim govorili o škodljivosti podobnih knjig in filmov ter bi bilo želeli, da bi se naša država odločno postavila proti škodljivi poplavi — pa čeprav prihaja le-ta iz Amerike.

MED NOVIMI KNJIGAMI

MODERNI ROMAN je naslov nove leposlovne zbirke, ki jo je z letom 1958 začela izdajati Državna založba Slovenije. Kot pove že naslov zbirke, bo le-ta posvečena izdajanju izbranih primerov sodobnega svetovnega romanopisja, pri čemer bo poudarek zlasti na tistih delih, ki zaradi svoje vsebine ali literarne oblike zaslužijo, da jih prištevamo med značilna dela modernega romana. Pri tem seveda ne bo zanemarjena čim večja nacionalna in literarna raznovrstnost izbora. Zbirka bo posegala po sodobnih romanih, kakršni nastajajo v različnih kulturnih območjih evropskega, ameriškega in ostalega sveta. Prav tako pa bo založba skušala s to zbirko predstavljati najrazličnejše smeri, ki se uveljavljajo v sodobnem svetovnem romanopisju, tako da bo v nji res zastopana vsa pisana raznovrstnost modernega leposlovne ustvarjanja.

Po teh načelih je sestavljena tudi prva serija romanov, katerih izid je napovedan za leto 1958. Pet izbranih romano-

pisnih del bo slovenskemu bralcu predstavilo petorico sodobnih romanopiscev: ameriškega pisatelja Normana Mailerja, nemškega romanopisca Kasimira Edschmida, mlajšega ruskega avtorja Daniela Granina, katerim se bosta pridružila še dva pisatelja, ki sta s svojim svetovno znanim imenom že prodrli tudi na slovenski knjižni trg — William Faulkner in Alberto Moravia.

Moravia se bo predstavil z romanom »Prezir«, ki je morda najboljši njegovo delo; Norman Mailer je s svojim delom »Goli in mrtvi« že pred leti zaslovel po vsem svetu; William Faulkner bo zastopnik z romanom »Divje palme«; Kasimira Edschmida bomo spoznali po njegovem zgodovinskem romanu »Simon Bolivar«, od Daniela Granina pa bo izšel njegov roman »Iskalci«, ki govori o sodobnem ruskem življenju.

Vse slovenske knjige si lahko naročite v knjigarni »Naša knjiga« v Celovcu, Wulfengasse 15!

Dr. MIRT ZWITTER

Južna Tirolska — manjšinski problem Nemcev

(Ob desetletnici Italijansko-avstrijskega sporazuma v Parizu)

Tudi pri regionalnih volitvah 1948 je SVP dosegla izreden uspeh: Dobila je v Regionalnem svetu 13 poslancev, vse italijanske stranke pa so postavile skupno 33 poslancev. Ker tvorijo regionalni poslanci vsake pokrajine v dotični pokrajini samostojni deželni zbor, je po teh volitvah štel deželni zbor pokrajine Bozen 13 Nemcev ter 7 Italijanov.

Na tej osnovi je imela SVP v zakonodajnem obdobju 1948 do 1952 v Regionalnem odboru (vladi področja) s sedežem v Tridentu poleg prezidenta Italijana in štirih asesorjev italijanskih strank dva svoja asesorja⁹⁰. Prvotako je postavila SVP tudi predsednika Regionalnega sveta, ki se v predsedstvu tega sveta s svojim italijanskim kolegom menja prav kakor sedež tega sveta, ki je izmenoma po dve leti v Tridentu in dve leti v Bozenu.

V pokrajinskem odboru (deželni vladi) pokrajine Bozen je postavila SVP dežel-

nega glavarja in tri asesorje, Italijani pa skupno dva asesorja. V deželnem zboru sta zamenjavala predsedstvo v razdobju po dve leti zastopnik SVP in zastopnik italijanske narodnostne skupine. V občinih je imela SVP večino županskih položajev po podeželju.

V sistematičnem in trdnem prodiranju je SVP tekom prvih let dosegla uspehe v regionalni in pokrajinski zakonodaji, čeprav je bila vrsta njenih predlogov začasno zavrnjena ali po italijanski večini ali po ugovoru centralnih oblasti v Rimu.

Glavne pritožbe SVP so veljale počasnosti izvedbene zakonodaje glede prenosa državnih polnomočij na Avtonomno področje oziroma na pokrajino. Očitno pa so šle zahteve in zakonski predlogi SVP ponovno daleč preko obsega in vsebine Posebnega statuta. Nesporno so bili doseženi največji uspehi Avtonomnega področja na gospodarskem polju, kjer je združitev obeh pokrajin v močno gospodarsko enoto pokazala izredne obojestranske koristi.

Leta 1951 je SVP dosegla tudi več iz-

vedbenih zakonov v zvezi s Posebnim statutom. Pri regionalnih volitvah 16. novembra 1952 je SVP dosegla namreč še očitnejše uspehe: 112.500 glasov in 15 poslanskih mandatov v Regionalnem svetu nasproti nespremenjenemu številu italijanskih poslancev. V deželnem zboru pokrajine Bozen je na ta način prišlo do razmerja: 15 nemških poslancev SVP nasproti 7 Italijanom vseh strank. Delna posledica tega je bilo občutno stopnjevanje nemških zahtev na eni ter vedno očitnejše zavlačevanje uresničenja teh zahtev na strani italijanske večine v Regionalnem svetu. Največkrat je zavračala zakonske predloge sicer centralna rimska vlada oziroma njen komisar v Tridentu ali podkomisar v Bozenu. Jasno pa je bilo, da so stale za temi odklonitvami politične sile v Tridentu. To je tembolj zanimivo, ker sta »Südtiroler Volkspartei« in »Democrazia Cristiana«⁹¹) kot najmočnejša stranka Italijanov v pokrajinah Trident in Bozen zaradi skupnih svetovno-nazornih stališč bili od vsega početka v Regionalnem svetu v Tridentu in v deželnem zboru v Bozenu stalni politični za-

⁹⁰) Pripomba: „Krščanska demokracija“ (DC) je konservativna katoliška stranka Italije, ki jo je vodil Alcide De Gasperi.

(Nadaljevanje sledi)

⁹⁰) Pripomba: Položaj asesorja odgovarja našemu deželnemu svetniku (Landesrat).

Razne vesti iz Koroške

Na okrajni konferenci socialistične stranke v Velikovcu so ponovno izvolili docedanjí okrajni odbor. Za predsednika je bil izvoljen deželni svetnik Sima, za 1. namestnika Josef Lubas in za 2. namestnika Kurt Lorber. Ostali funkcionarji odbora so: blagajnik Franc Tratter, namestnik Peter Lieber, tajnik Karl Neubauer, namestnik Karl Wit, kontrolorja Martin Hosp in Raimund Tischler, prisedniki dr. Roland Arko, Josef Drugowitsch, Ludovik Gojer, Grete Luyderer, Kristian Miglar, Heinrich Pauer, Franc Schweinzer, Rudolf Vouk in Šimen Woschank. Na konferenci so med drugim obravnavali vprašanja o uresničitvi predvidenih projektov kakor o izgradnjah potrebnih cest, graditvi elektrarne pri Kazazah ter izvedbi načrta podjunske železnice.

Minuli teden se je na Koroškem prime-rilo 74 prometnih nesreč, pri katerih je bilo 38 oseb poškodovanih, tri pa mrtve. V vsej državi se je pripetilo 876 prometnih nesreč in zaznamujejo pri teh 447 poškodovanih in 14 usmrčenih oseb. V primeri s predpreteklim tednom se je prejšnji teden pripetilo znatno manj prometnih nesreč in bi bilo le želeto, da bi se nezgode na cestah z vsemi posledicami čimbolj omejile. Ni pa razveseljivo ter je vsega obsojanja vredno, da so minuli teden spet v 24 primerih šoferji pobegnili in se niso zmenili za žrtve ter da so v 29 primerih ugotovili, da so bili šoferji pod vplivom alkohola. — V istem časovnem razdobju so na Koroškem prijavili deset požarov, v vsej državi pa 66.

Prejšnji teden so v Celovcu pokradli šest koles, med temi štiri nezaklenjena. V istem času so varnostni organi spravili na varno dvojce ukradenih koles.

Statistični podatki celovške mestne klavnice navajajo, da potrošnja mesa v Celovcu iz leta v leto narašča. Lani so zaklali 895 bikov s skupno težo 274,8 tone, 994 volov s težo 298 ton, 1918 krav s težo 469,5 tone, 468 junic s težo 94,5 tone, 6823 telet s težo 413,8 tone, 21.054 svinj s težo 1679,7 tone, 365 ovac s težo 8,5 tone in 288 konj s težo 61,3 tone. Število zaklanih volov je v primeri z letom 1956 nazadovalo za 90 komadov, kar pa je pripisati temu, da se je z novodobnim krm-ljenjem znatno zvišala teža pri posameznem komadu. Močno pa je narastlo število zaklanih svinj, bikov, telet in krav.

Dobrohoteča vzgojna beseda bi bila bolj na mestu

Zaradi neznatnega pregreška si je 15-letni trgovski vajenec Gerhard W. vzel s samomorom svoje mlado življenje. Fant se je učil v neki večji trgovini v Celovcu ter je veljal za bistrega in marljivega učenca. Nikdar mu niso mogli očitati kakšnega nepoštenega dejanja. Nekega



Po naši zemlji

Žvabek

V nedeljo, dne 16. marca, se je po daljšem času tudi naše Slovensko prosvetno društvo spet predstavilo z uspešno kulturno prireditvijo. Priredilo nam je znano in med Slovenci neštetokrat igrano Finžgarjevo ljudsko igro »Veriga«, ki v dramatični obliki ponazorjuje vse zlo in kaže, kam vodi nebrzdana strast sporov, včasih za malenkostne stvari. Igralci so se dobro izkazali in igrali učinkovito ter doživeto. Za predvajanje so želi živahno odobravanje in priznanje ter velja posebna pohvala predvsem režiserju, ki je vložil mnogo truda in ljubezni za dobro naštu-diranje igre. S posrečenimi in prisrčnimi vložki je postregel tudi mešani pevski zbor pod vodstvom društvenega podpredsednika Filipa Lutnika. Pevski zbor je žel prav tako navdušeno priznanje hvaležnih poslušalcev.

Igralci so izrazili misel, da bi želeli gostovati tudi v drugih krajih naše zemlje, da bi se tako spoznavali s kraji in ljudmi ter navezavali medsebojne stike. Njihova zamisel je nedvomno dobra, ker medsebojni obiski in gostovanja lahko rodijo velike koristi in prednosti ter pospešujejo našo prosvetno dejavnost. Kakor smo videli, razpolaga tudi pevski zbor s sposobnimi močmi in če bodo marljivo vadili, bodo brez dvoma dosegli razveseljive uspehe in kvalitetno višino. Tako bo lahko tudi pevski zbor pripomogel k uspehim nastopom naših igralcev v drugih krajih.

Vse kaže, da vlada v našem društvu tudi še živahno zanimanje za branje in slovensko knjigo. Slovenska prosvetna zveza nam je s knjigami že precej ustregla, z velikim zadoščenjem pa smo vzeli na znanje, ko nam je spet obljubila, da nam bo postregla z nadaljnimi zbirkami slovenskih knjig.

V naslednjem pa poročamo žalostno vest. Pred nedavnim smo ob obilnem številu sosedov in znancev spremili k zadnjemu počitku Blaža Cehnerja, kmeta p. d. Žvegarja. Pokojni Cehner je bil z dušo in telesom kmet, ki je vso skrb in svoje življenjsko delo vlagal za ohranitev in napredek svoje kmetije. Poleg tega je bil dober in ustrezljiv sosed vsem ter je z veseljem priskočil na pomoč, kjer koli je le mogel in smatral za potrebno. Moža poštenjaka smo vsi radi imeli in spoštovali. Cenili smo ga posebno še zaradi njegovega zglednega značaja. Bil je kreme-

dne pa se je zgodilo, da je moral za nameščenca podjetja po čevlje k čevljarju, ki je izvedel majhno popravilo, ki je stalo 1 šiling. Fant pa je nameščencu zaračunal 5 šilingov, ki mu jih je ta tudi dal. Pozneje pa je zvedel, da je popravilo stalo samo 1 šiling. Pregrešek fanta je povedal šefu, ki se je zaradi tega zelo razhudil. Poklical je Gerharda k sebi ter mu izjavil, da je zaradi tega dejanja odpuščen, v svojem obratu ne trpi nepoštenih sodelavcev. Poklical je tudi vajencevega očeta, ki pa zadeve ni vzel tako tragično, ker je svojega sina poznal ter smatral njegovo lahkomišelnost kot mladostno zablodo in nepremišljeno dejanje, o katerem se je hotel še posebej prepričati.

Fant pa si je zadevo vzel hudo k srcu in zvečer ni prišel domov k staršem. Ko ga predolgo ni bilo domov, sta se starša pričela zaskrbljena zanimati, kje bi se utegnil zadrževati. Nikjer ga niso našli, niti v trgovini in tudi ne pri njegovih znancih. Ponoči pa sta starša prepaščena prejela pretresljivo vest, da se je sin vrgel pod vlak, ki ga je do smrti povozil.

Žalosten primer, kakršnih je še mnogo drugih, je opozorilo, da bi bila vzgoja mladega človeka od strani mojstra in delodajalca na drug način brez dvoma bolj na mestu, kakor z drakoničnimi ukrepi, kakor je trdi ukrep o odpustitvi. Dobrohoten in resen opomin ter odločno svarilo bi lahko doseglo pozitiven uspeh, da bi mlad človek našel pravo pot skozi življenje, ki jo je šele komaj nastopil.

nita naša korenina, neuklonljiv in narodno zaveden. Svoje dolžnosti do svojega ljudstva ni polnjeval samo v ožjem družinskem krogu, temveč tudi v soseski. Sodeloval je pri naših ustanovah, kakor pri domačem Slovenskem prosvetnem društvu, domači zadrugi in Slovenski kmečki zvezi. Njegov brat Aleš je duhovnik, drugi brat Martin pa je priznan gozdarski strokovnjak, ki svoje sposobnosti požrtvovalno posveča skupnim koristim.

Pokojni Blaž Cehner naj si od svojega trudapolnega dela spočije v miru v domači zemlji, kajti svojo življenjsko nalogo je vestno spolnjeval do svoje smrti. Pokojnika bomo ohranili v trajnem in lepem spominu, preostali ženi in drugim sorodnikom pa izrekamo naše iskreno in globoko sožalje.

Glinje

Isti dan, ko smo pokopali Šimena Fritza, p. d. Kramarja, kakor smo poročali v zadnji številki, smo položili k trajnemu počitku tudi vdovo Fister, upokojenko v Ostrovi. Pokojna je bila kljub svoji precej visoki starosti 72 let še vedno prožna in živahna. Vozila se je še s kolesom. Na vožnji v Grabštanj pa jo je dohitela smrt. Dobro ženo bomo ohranili v lepem spominu.

Celovec

Mestni zdravstveni urad je meseca februarja zaznamoval skupno 1033 obolenj za gripo. V tem številu pa verjetno niso zajeti vsi primeri gripe, posebno lažjega značaja, ki jih oboleli niso prijavili. Nadalje so zdravstvenemu uradu prijavili pet obolenj na škrlatinki, dvojce obolenj oslovskega kašlja, devet na jetiki in tri pasje ugrize.

V hiši 55 v Rosentalerstrasse so stranke naše v nedeljo dopoldne sostanovalca 70-letnega rentnika Karla Fuchsa ležečega v vzožju stopnic, ki vodijo v njegovo stanovanje. Ugotovili so, da se je Fuchs prejšnji dan precej napil ter je zaradi smrti svoje življenjske družice iskal uteho v alkoholu. Ko se je vračal po stopnicah v svoje stanovanje, je verjetno zgubil ravnotežje in zadensko padel po stopnicah. Treščil se je na glavo in zdravnik je ugotovil, da je umrl zaradi preloma lobanje.

Srednješolski učitelj dr. Ernst Baumgartner iz Celovca je s svojim motornim kolesom strmoglavil v bližini Vrbe. Padel je na občestni kamen, pri čemer si je pretresel možgane in se ranil na glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico v Celovec. Njegov brat Hans Baumgartner, učitelj na glavni šoli v Borovljah, ki se je vozil z njim na spremnem sedežu in tudi padel, je ostal nepoškodovan.

Zveza avstrijskih trgovcev s knjigami, umetninami, muzikalijami, časopisi in časniki je predsednika koroškega gremija trgovcev omenjenih predmetov Arthurja Kollitscha odlikovala s srebrno kolajno za dolgoletne zasluge na tem področju.

V ponedeljek je v Celovcu umrla znana posestnica kavarne Ana Perstinger v 61. letu starosti. Pod njenim vodstvom se je kavarna razvila v zelo obiskano gostišče.

Prvi pomladanski dnevi — zima

Ko bodo te vrstice zagledale beli dan, upamo, da bo odpor zime zlomljen ter bo pomlad s krepkimi koraki stopala v deželo. Prvi koledarski pomladanski dan in naslednje dni smo imeli še globoko zimo. Skoraj po vsej Evropi je snežilo in mraz je živo srebro potiskal globoko pod ničlo. V Sovjetski zvezi so zaznamovali 25 stopinj pod ničlo, drugod pa tudi do deset in več stopinj pod ničlo.

Neugodno vreme in debel sneg je onemogočil in zapoznil kmetijska in gozdarska pomladanska dela. Ogromno od snega podrtega in polomljenega drevja po gozdovih v naših krajih čaka na žage in sekire drvarjev, da obdelajo les za na trg ali domačo uporabo. V ostalem pa bi morala vladata v tem času tudi na poljih živahna pomladanska setvena dejavnost, kar se je seve tudi zelo zapoznilo.

Prihaja čas, ko bo treba zavihati roka-

VABILO

Učenci kmetijske šole v Podravljah in tečajnice gospodinjkega tečaja v Celovcu ter njihovi učitelji

vabijo na

zaključno prireditev

ki bo v nedeljo, dne 30. marca 1958 s pričetkom ob 13.15 uri v gostilni Maček v Podravljah.

Na sporedu: petje, igra, narodni plesi in recitacije ter strokovni nagovori učencev kmetijske šole in gojenk gospodinjkega tečaja. Dekleta iz gospodinjkega tečaja bodo pripravile tudi razstavo ročnih del ter prodajo izdelkov kuharske umetnosti.

Pester spored prireditve bo nudil priliko, da sami sodite o koristnosti šolanja naše kmečke mladine.

Veselite nas bo, ako si boste ogledali ob tej priliki tudi sodobno preurejeni hlev šolske kmetije v Podravljah.

Tragična smrt treh ljudi

Presunljiv prizor družinske tragedije so orožniki iz Sinče vesi pred nedavnim odkrili v neki hiši v Peračiji v škocijanski občini. V tej hiši so stanovali trije ljudje: 29-letna Margareta Šumah, njen štiriletni sinček Franc ter njen življenjski drug Maks Privalnik. Družina je živela v skromnih razmerah in beda je bila nje vsakdanji gost. V poletju so se preživljali z delom na kmetih, kjer sta žena in mož delala, fanta pa sta jemala seboj. Skromni zaslužek je seve zadoščal le za siromašno prebijanje skozi življenje. Pogosto jih dalje časa ni bilo domov, kar je vedela tudi kmetica Marija Jernej, ki stanuje v bližnji hiši.

Ko jih pa Jernejka letos pozimi mesec dni ni videla, niti ni slišala o njih, se ji je pričelo zdeti sumljivo. Odločila se je, da pogleda v stanovanje. Toda v sobo ni mogla, vendar je zapazila, da so vrata zaklenjena od znotraj. Obvestila je orožnike v Sinči vesi, ki so kmalu prispeli in vrata odprli. Nudil se jim je pretresljiv prizor. Vsi trije stanovalci so bili mrtvi. Privalnik in fant sta ležala v postelji, žena pa na tleh. Zdravnik, ki so ga poklicali, je domneval, da je smrt nastopila zaradi zastrupljenja z dimskim plinom.

Dognali so, da so bile dimniške cevi razdružene, kar je lahko nastalo vsled tega, da je kateri zadel v dimnik in tega ni zapazil. Ko so se vlegli, je dim napolnil prostor in razvil strupeni plin, na posledicah katerega je nastopila tragična smrt. Vsekakor je žalostni dogodek vzbudil v okolici veliko pozornost.

Dve smučarski nesreči

Ne dogaja se ravno vsak dan, da bi se 70-leten človek še kot smučar spravil na Osojščico. Železniški upokojenec Franc Köstemberger pa si je ta lepi zimski šport še vedno privoščil. Toda pred nedavnim mu je spodletelo ter je pri smučanju na Osojščici padel in si zlomil desno nogo. Morda bi kdo rekel, da so temu krive stare kosti. Toda temu ni tako, saj je imela isti dan podobno nesrečo tudi 17-letna frizerka Gerlinde Pichler iz Beljaka. Tudi ona si je pri smučanju zlomila členek na desni nogi. Oba ponesrečenca, 70-letnega moškega in 17-letno deklico, so orožniki spravili na vzpenjačo, odkoder so ju prepeljali v beljaško bolnišnico.

HHRANILNICA IN POSOJILNICA GLINJE, reg. zadruga z neomejenim jamstvom

VABILO

ki bo v nedeljo, dne 30. marca 1958 ob 14.30 uri v pisarni pri Cingelcu na Trati. Dnevni red:

1. otvoritev in pozdrav,
2. izvolitev zapisnikarja in dveh overovalcev,
3. poročilo upravnega odbora,
4. poročilo nadzornega odbora,
5. pregled in potrditev letnih računskih zaključkov za 1956 in 1957,
6. razrešnica upravnemu in nadzornemu odboru,
7. volitev upravnega odbora,
8. volitev nadzornega odbora,
9. spremembe pravil (§§ 2, 5, 6, 10, 11, 13, 16, 17, 18, 29 in 31),
10. slučajnosti.

Ker je dnevni red za člane zadruge zelo važen, so vsi vabljeni k zanesljivi udeležbi. Nova enotna pravila so članom na vpogled v zadrugni pisarni.

Glinje, dne 16. 3. 1958.

Upravni odbor

KOLENDAR

Pe ek. 28. marec: Janez
Sobota, 29. marec: Ciril
Nedelja, 30. marec: Cvet. ned.
Ponedeljek, 31. marec: Modest
Torek, 1. april: Hugo
Sreda, 2. april: Frančišek
Četrtek, 3. april: Vel. čet.

VULKANI — nemirna ognjišča

Ze ob sami besedi »vulkan« nas rado zmrazi, kajti pod tem pojmom si takoj predstavljamo strašne oblake dima in plazove vroče lave, ki bruhajo iz razdivjane-ga žrela. Take so naše predstave o tem, ne da bi večina od nas sploh kdaj videla kak vulkan v naravi. V človeku je že kar nekaj naravnih sil, ki se lahko tako nenadoma sprostito in na svoji poti pomorijo — uničijo deset in deset tisoče ljudi.

Zgodovina človeštva pozna številne take primere. Kdo bi si mislil, kadar danes obiše največji vulkan v Evropi, to je Etno na Siciliji, da skriva ta prelepa, s snegom pokrita gora, v svojih globinah smrt. Veličastno se dviga Etna iz morja, na vrhu pa je skoraj 500 metrov široko žrelo, globoko okoli 300 metrov. Okoli glavnega žrela jih je še okoli 200 manjših, ki takrat, ko vulkan oživi, prav tako bruhajo lavo. Danes ta vulkan spi. V okolici vulkana ležijo zdaj izredno plodna polja, ki jih od časa do časa znova pognoji lava. Ob vsakem času najdete v bližini žrela številne turiste, ki jih tja pripelje posebna železnica. Drzno se dviguje proga na strma pobočja Etna in se konča na razgledni točki, kjer turisti lahko iz bližine občudujejo samo žrelo.

Toda leta 475 pred našim štetjem nihče ni pomišljal, da bi občudoval ta vulkan. Takrat so zabeležili prvega od 400 izbruhov, kar jih poznamo. Najbolj je divjala Etna leta 1169, ko je vulkan popolnoma uničil bližnje mesto Catanio skupaj s 15.000 prebivalci. Zgodovinarji so zopet pisali o Etni leta 1669, ko je strašna eksplozija spravila lavo na dan in je 40 dni preplavljala vso bližnjo okolico. Ljudje so bežali peš, na konjih, na vozovih in s čolni. Ves severni del Sicilije je bil v hipu opustošen. Dolga leta so potrebovali, da so vsaj nekoliko zopet izgradili deželo, toda že leta 1693 je Etna zopet spregovorila. Tokrat je bilo še hujše. Izbruh vulkana so spremljali še potresi in takrat je 60 tisoč ljudi izgubilo življenja.

Etna je še opozarjala nase v letih 1832, 1852, 1853, 1865, 1874, 1879, 1886 in 1892. V vsem 19. stoletju je bilo 20 izbruhov Etna. Najhujši izbruh v našem 20. stoletju pa je bil leta 1923, zadnjič pa je Etna spregovorila novembra in decembra leta 1950, ko je 20 manjših žrel tega vulkana bruhalo skale in jih metalo v dolino.

Etna je najbolj znan vulkan v Evropi, kajti po svoji moči je še mnogo hujši od znanega Vezuva pri Neaplju. O Vezuvu največ govori zgodovina po katastrofi leta 79 pred našim štetjem, ko sta lava in pepel pokopala Pompeje in Herculaneum z vsemi prebivalci. Hud izbruh tega vulkana je bil tudi leta 1631, ko je zahteval 18.000 človeških življenj.

Evropski vulkani pa imajo dostojne tovariše po vsem svetu.

Na Pacifiku leži ogromen vulkan Mauna Loa, ki ima tudi okoli 5 km široko žrelo in je največji na tem področju. V Andih v južni Ameriki pa je Cotopaxi, ki je leta 1698 pokončal tri četrtine prebivalstva bližnjega mesta Tacunga. Izbruh leta 1744 je bil tako močan, da so eksplozijo slišali 600 milj daleč, pepel pa se je raztresel na področju 125 milj.

Najhujša katastrofa v našem stoletju je bila leta 1902 na otoku Martinique, kjer je 8. maja izbruhnil vulkan Mont Pelee. V trenutku je pokončal 30.000 prebivalcev mesta St. Pierre. Samo dva moža iz celega mesta sta se rešila: enega je ob robu mesta vrglo ob zid in si je tako ohranil življenje, drug pa se je moral zahvaliti za življenje, ker je bil zaprt v mestni jetnišnici, in sicer v celici brez okna.

Od kdaj nosimo nogavice?

V starih časih so bile nogavice velik luksuz, ki so si ga lahko privoščili samo zelo bogati ljudje. V tem času so nogavice nosili samo moški. Takrat je prevladovalo mišljenje, da ženam niso potrebni tako luksuzni deli toalete.

V starem veku in na začetku srednjega veka niso poznali nogavic v današnji obliki. Okrog nog so ovijali nekakšne trakove, ki so bili zelo podobni današnjim vojaškim ovijačem.

Trikotaža se je pojavila prvič v Španiji v XVI. veku. Tu so izdelali prvi triko od nosno triko in nogavice v enem delu. Izdelovali so jih največ iz svile in jih podlagali z volno.

Leta 1589 pa je Anglež William Lie iznašel stroj za pletenje nogavic. Lie ni mogel uspjeti v svoji domovini, ker Angleži

Na vsej zemeljski obli je danes več kot tri sto aktivnih vulkanov. Navadno spremljajo izbruhe tudi potresi, tako da so nesreče še večje. Znano je, da je neposredni vzrok vulkanskega izbruha eksplozija plinov, ki jih spremlja živa lava. Pravih vzrokov vulkanskih izbruhov pa še vedno ne poznajo točno. Nekateri geologi so prepričani, da izbruhe povzročajo lokalna pregrevanja zemeljske notranjosti. Pri tem igrajo baje pomembno vlogo radioaktivni elementi. Drugi geologi pa pravijo, da vulkanske pojave povzročajo premikanja zemeljske skorje, podobno kot pri potresih.

Etna, največji vulkan v Evropi, danes spi. Kmetje v njegovi okolici, ki so se vrnil po zadnjem izbruhu na svoje domove, ga s strahom opazujejo. Nikoli ne vedo, kdaj se bo spet zbudil. O eni stvari pa so prepričani: naslednja letina bo zaradi vulkanske lave, ki leži na njihovih poljih, zopet obilna.

niso zaupali njegovi iznajdbi. Francija, zemlja mode, pa ga je sprejela z odprtimi rokami. Tako so v Rouenu za časa vladavine Henrika V. zgradili prvo trikotajno delavnico. Po Liejevi smrti so si šele njegovi učenci in delavci upali nazaj v Anglijo, kjer so jih takrat z veseljem sprejeli. Louis IV. je v mestu Beloi zgradil prvo tovarno nogavic in ji dal zaščitni znak — lilijo. Takrat so pričeli nositi svilene nogavice vseh mogočih barv. Plemič XVIII. stoletja je moral v svoji garderobi imeti obvezno nekaj ducatov nogavic v raznih barvah.

V času francoske revolucije so bile nogavice in srajca edina toaleta žena. V XIX. stoletju je moda zahtevala odkrite členke na nogah, kar je prineslo ženskem svetu bele nogavice, ki so bile takrat izredno cenjene.

Televizija in zdravje

Angleškega zdravnika za očesne bolezni dr. Cyrila Cormaca, je vznemirilo dejstvo, da je v njegovi ordinaciji vedno več otrok, pri katerih se pojavlja škiljenje. Vzel je zadevo v roke in začel raziskovati ta pojav. Pri tem je ugotovil, da je povečanje števila škilastih otrok sorazmerno s povečanjem števila televizijskih aparatov. Tako je leta 1949 od 12.500 otrok škililo samo 60, leta 1955 jih je bilo že 113 in leta 1956 kar 185! V istem sorazmerju pa je rastlo v tem času tudi število televizijskih sprejemnikov. Dr. Cormac za to svojo trditve, da televizija pospešuje razvoj očesnih napak pri otrocih,

ki pogosto ure in ure presedijo pred televizijskim sprejemnikom, kar ne more biti dobro za še nežne oči mladega človeka, še nima dokončnih dokazov. Zato je predložil organiziranje širše ankete, ki bi naj pomagala pri ugotavljanju škodljivosti tega pojava.

Istočasno kot dr. Cormac v Angliji je v ZDA zdravnik dr. Meyer-Naide ugotovil, da pogosto več ur trajajoče sedenje pred televizijskim sprejemnikom škoduje normalnemu krvnemu obtoku, ker se ljudje tako še manj gibljejo kot sicer in posledica je pogosto nevarno strjevanje krvi v žilah na nogah.

samemu Bizancu in poiskal Ireno. Priselgel je na nebo, na vse bogove, na bele kosti svojih padlih bratov in na Krista, katerega moli Irena, da ne leže prej počivat, dokler ne objame zopet Sloven v ljubezni Anta.

Ko se je bližala vojska gradišču, je naraščal hrup, ker so se bojovníkom pridružile deklice in žene. Kdor koli je utegnill, je pustil kočjo, ujel ovco ali kozliča, natočil medu v buče in hitel za vojsko, praznovat bučeče zmagoslavje.

Rado ob Iztokovi strani je tudi molčal. Toda njegova glava se ni sklanjala na prsi. Na njegovem čelu ni bilo sence, v očeh niso plavale bridke misli. Slema ni snel z glave. Zadovoljno je gledal blesteči oklep, ki mu je objemal široke prsi, kjer so se odbijali sončni žarki v belem srebru. Kakor sončna luč na oklepu, tako je gorelo pod njim v srcu. Smehljaj mu je igral okrog ustnic, ko je v domišljiji že zrl zbor venčanah deklic, ki hite peva-joč zmagoslavni vojski naproti. Na čelu cvetočega zbora je gledal Ljubinicu, ki zardeva, kakor bi plula zarja v njenem licu, ko podaja v venec zvite mladike bratu Iztoku in njemu, ki ga je vzljubila hči slavnega Svaruna. Preštel je kratke dneve, ko jo povede na dom, ko ji razkaže ovce in stajo očeta Bojana, ki bo nekoč vsa njegova last. Nehote je nategnil ob teh mislih povodec, da je zahrzal žrebec pod njim in udaril veselo s kopiti

omahovali žejni Anti, katere so Sloveni zajeli v boju. Zvezani, osramočeni in osu-vani so stopali bratje med brati, sužnji med svobodnimi. Iztok je jezdil z Radom in s konjico daleč za vojsko. Njegovo uho ni razločevalo besed posameznih vzklikov. Čul je samo, kako se je valil pred njim od zmage razbesneli veletok naroda, da je zemlja bobnela, da so gozdovi vršali in je ječalo ozračje.

Zavedal se je dobro, da je zmagal samo on. Potolkel je Hune, razgnal Alane, zaveznike Antov, potolkel izdajalca Volka: vojska ga je častila in ljubila, a vendar ni bilo veselja v njegovem srcu. S studom je gledal krvava kopja in počrnele sekire, ki jih je umazala bratska kri. Njemu se je tresla roka, ko je otrl meč ob rosno travo, da je izbrisal z njega sledove, ki so kričali, da je moral zamahnuti po Volku, izdajalcu, a bratu. Saj se pogubna misel ni rodila v volkovi glavi. Vsejal jo je sovražnik — Tunjuš.

Zato je jezdil Iztok molče. Konj mu je povešal glavo, kakor bi čutil, da se tudi gospodarju usipajo dolgi lasje na čelo z razkrite glave, ki se je zamišljena dotikala z brado mrzlega oklepa. Njegove misli so hrepenele vse in se vse zbirale kakor sončni žarki krog edinega gorišča, kako bi zedinil razprte brate, kako jih strnil v mogočno vojsko in z njo priboril ugrabljeno zemljo onstran Donave; kako bi udaril še dalje preko Hema, zagrozil

ZANIMIVOSTI

Letala v letalu

Neka ameriška revija je objavila, da gradijo v Združenih državah Amerike veliko letalo, ki bo dolgo 95 metrov, razpon med krili pa bo znašal 110 metrov. V tem velikem letalu bo prostora za 15 do 20 majhnih reaktivnih letal. Nekatera izmed njih bodo lahko med potjo startala iz matičnega letala.

Klinika za kadilce

V Liverpoolu so odprli zanimivo kliniko za ljudi, ki bi se radi odvadili kajenja. Organiziralo jo je društvo za boj proti alkoholizmu in kajenju. Pacienti lahko zamočijo svoja imena, zdravijo pa jih po psihološkem in kliničnem postopku.

O plinih, strupih in drugem

Od vseh snovi, kar jih poznamo, ima najnižje vrelišče helij. Ta plin zavre šele pri —268.94 stopinj C, to se pravi, da ga je le z ohlajenjem moč vtekočiniti šele pri tej temperaturi!

Najbolj razširjen kemični element, kar jih je v snoveh okoli nas pa tudi v vse-mirju, je plin vodik. V raznih spojinah ali pa kot plin sestavlja 90% vseh snovi.

Najredkejši od enajstih plinov, ki so sestavni del zemeljske atmosfere, je žlahtni plin radon. V ozračju našega planeta ga je komaj 0.6 bilijardinke odstotka.

Vse ozračje, ki ovija našo Zemljo, tehta po najnovejših računih okoli 5 tisoč bilijonov ton! To velikansko število so izračunali s pomočjo elektronskih možgavov.

Od vseh kovin je najbolj tanljivo zlato. Kovati ga je moč tako dobro, da bi se dalo narediti iz enega grama čistega zlata okoli 290 km dolgo, kot las tenko žico!

Najslajša umetna snov je organska spojina 1-propoxy-2-amino-4-nitrobenzen, ki je okoli 5600-krat slajša od sladkorja! Najslajša naravna snov pa je sok rastline Eupatorium rebaudianum, ki raste v Paragvaju: le-ta je kar 300 krat slajša od sladkorja!

Od vseh strupov, kar jih poznamo, deluje najhitreje barbiturat thiopentone. Vbrizg majhne količine tega strupa z injekcijsko brizgalko usmrti človeka najpo-zneje v 2 sekundah!

Najbolj strupena snov, kar jih doslej poznamo, je toksin, ki ga izloča bakterija Clostridium botulinum. Komaj 10 gramov tega strupa lahko usmrti več kot milijon ljudi! Za vse ljudi na svetu bi zadostovalo 20 litrov tega strupa!

Najdražji parfum na svetu je »Joy«, ki ga izdeluje v Parizu Jean Patous. Ta parfum je mešanica najfinejšega jasmínovega olja, rožnega olja iz posebne vrste vrtnic, ki rastejo le v Damasku, in še kakih sto drugih eteričnih olj iz raznih cvetic in vrtnic. Ta parfum izdeluje Patous le po naročilu, kar ni spričo njegove cene nič čudnega: en liter »Joya« stane nekaj nad tisoč dolarjev!

ob suho dračje, ki je pod nogami zapok-ljalo in se lomilo.

Četrti dan, odkar so zapustili bojišče, so se bližali Svarunovemu gradišču. Tolpa mladcev se je usula skozi soteske in hitela čez griče, da bi naznanila prihod vojske. Veselje je kipelo, ohripeli glasovi so udarjali v davorije, trobci so z bučnim trobenjem glušili pesmi, živina je žalostno mrčala, kakor bi slutila, da se bliža mestu, kjer pade na žrtvenike in umre pod nožem v hrano vojski.

Ob sončnem zatonu se je razširila pred vojsko dolina. Obdelano polje jo je pozdravilo.

Iztok se je zdramil iz globokih misli. Šlem je potegnill na glavo, popravil si kodre, dal z mečem znamenje, in vsa konjenica je udrla za njim. Krvavožolti žarki tonečega sonca so pordečili oklepe in šleme, konji so zarezgetali. Po kratkem diru se je dvignila groblja pred njimi — utrjeno Svarunišče. Pridržali so konje. Vse je strmelo na grobljo in čakalo, kdaj se odpro vrata in se usuje skozi zbor venčanah deklet, pred njimi Radovan in sredi njih starosta v belj svečeniški halji.

Že so zavilj prvi konjeniki navkreber, vojska se je usipala po dolini, ko se odpro vrata. Pojavi se Radovan s plunko, za njim krdelo deklet. Rado je uprl sokolje oči v mladenke in iskal njenega lica, nje ne bele haljice. Toda oba, Iztok in Rado, sta zaeno vprašala:

F. S. FINŽGAR
POD SVOBODNIM SONCEM
 DRUGA KNJIGA POVEST DAVNIH DEDOV

64

»Stric — ne ubijaj me! Usmili se me, o Kriste!«

Nato pa so onemele njene ustnice, krčeviti streljaji so ji gibali telo.

Prihitela je Cirila. Dva sužnja sta dvignila na pol onesveščeno Ireno in jo odnesla v njeno spalnico.

PETNAJSTO POGlavJE

Vojska Slovenov se je po bitki z Anti vračala zmagoslavno proti Svarunovemu gradišču, da bi opravila pod lipo bogovom obljudljene obete.

Ozračje so pretresali divji kriki, iz hripavih grl so se usipale bojne pesmi, drhal se je med seboj od krvi pretepala od veselja. Sivi curki plešočih in rajajočih mladcev so drli skozi loge in široke steppe. Goste gruče možakov so korakale s ponosnimi skoki skozi drn, nad glavami so zamahovali z okrvavljenimi sekirami in klicali slavo Perunu. Pastirji so v sredi gonili nagrabljeno, mukajočo goved Antov in meketajoče trope ovac. Za čredami so

Zakaj in kje črni ribez?

Se do nedavnega smo ribez poznali le po par grmih v zelenjadem vrtu pri hiši. V zelenjadem vrtu smo držali rdeči ribez — tu in tam tudi belega — da so ga poleti zobali otroci. Če ga je še kaj ostalo, ga je gospodinja obrala in napravila iz njega marmelado. Kot tržno blago ribez ni šel v denar.

Danes, ko takorekoč stojimo ob grobu dosedanjega kmečkega sadjarjenja in ko sadjarstvo v plantažah tudi pri nas ni več samo brezvsebina parola temveč gospodarska nujnost, se v sadjarskem tisku in na predavanjih čedalje bolj govorijo in ponavljajo besede: črni ribez ima prednost pred rdečim in belim — zdravstvena vrednost črnega ribeza — črni ribez najpomembnejši sad v industriji sadnih sokov — gojimo črni ribez v plantažah.

In praksa: na izbranih mestih so najintenzivnejši poljedelci in sadjarji — to so vrtnarji — pričeli saditi ribez na površinah enega in več hektarjev. Vedno več takih nasadov zasledimo okoli mest in industrijskih naselij. Kamorkoli se vozimo, jih vidimo iz vlaka in avtomobila. Bolj kot plantaže pa narašča s strani industrije sadnih sokov povpraševanje za črnim ribezom. V preteklem letu je industrija sadnih sokov kupovala črni ribez po 10 šil. za kg. Od grma črnega ribeza pa že v drugem letu pridelamo 2 do 3 kg grozdja, pozneje pa dosežemo tudi 10 in več kg pridelka. Spričo tega pridelka in lepe cene je črni ribez zelo mično tržno blago.

Preden se podamo na podrobno razpravljanje o kulturi črnega ribeza je potrebno, da odgovorimo še na vprašanje, ali je govorenje in pisanje o njem samo reklamni hrup ali pa ima stvarne in narodnogospodarske osnove? Za odgovor na to vprašanje samo tole: Današnji svet čedalje bolj želi pijače v obliki sadnih sokov. Da konzum sadnih sokov narašča, najlažje sodimo po naraščanju števila tovarn brezalkoholnih pijač in sadnih sokov in po številu vrst njihovih izdelkov. Res je, da za izdelavo sadnih sokov črni ribez ni edini pripravi sad, vendar ima nasproti drugim sadežem neprecenljive prednosti, ki so v naslednjem: črni ribez je izredno bogat na vitaminu C, na katerem so razen njega bogate le še citrone, paradizniki in špinača. Vitamin C je neobhodno potreben za zdravje zob in je najboljši sredstvo proti slabokrvnosti. Črni ribez ima trikrat toliko vitaminov kot jih imata rdeči in beli ribez. Vsled tega je razumljivo, da mu zapadne goste naseljene industrijske države Anglija, Francija, Holandska in Zapadna Nemčija posvečajo toliko pozornosti. Zaradi tega pa je tudi razumljivo, da se črni ribez tudi pri nas tako naglo uveljavlja.

Najboljši čas za saditev črnega ribeza

je jesen. Če pa kljub temu govorimo o njem sedaj spomladi, potem predvsem zato, ker je treba zemljo za ribez pravočasno pripraviti in ker je trenutno še vse premalo sadik v drevesnicah, vsled česar jih je treba pravočasno naročiti.

Kdor se hoče v večji meri baviti s proizvodnjo črnega ribeza, naj upošteva, da tudi črni ribez daje visoke pridelke in je v rentabilnosti zadovoljiv le, če pride v pravo lego in na ustrezno zemljo in če ga dobro oskrbujemo in mu izdatno gnojimo.

Na splošno prevladuje napačno mnenje, da je ribez skromna in nezahtevna rastlina. To ni res. Na tako izdaten pridelok, kakor smo ga malo prej omenili, moramo tudi pri črnem ribezu računati le, če bomo zadostili njegovim zahtevam tako v pogledu na lego zemljišča, kjer mislimo urediti nasad, kakor tudi v pogledu na zemljo in njeno pripravo, še posebej pa njegovo oskrbo.

Zahteve črnega ribeza v pogledu na lego

Zanesljive in redno visoke pridelke daje črni ribez le v krajih, kjer za časa cvetenja ni izpostavljen mrazu in slani. Kakor je njegov cvet občutljiv za slano, tako je tudi negov les občutljiv za zimski mraz. V legah, kjer pade zimska temperatura pogosto pod minus 15 stopinj Celzija, so posledice pozebe lahko znatne.

V takih legah bo treba grme črnega ribeza pozimi zavarovati s slamo ali steljo, ki spomladi lahko ostane v nasadu za podkop ali podor kot ustvarjalec humusa.

Kakšna zemlja črnemu ribezu najbolj prija?

Suhih zemljin črni ribez ne mara, uspeva pa odlično na vlažni zemlji, ki je bogata na prstenini ali humusu in na magneziju. Preden ribez sadimo bo najbolje, da pustimo zemljo kemično preiskati. Kemično preiskavo ali analizo zemlje napravi kmetijsko kemični preiskovalni zavod v Celovcu — Landwirtschaftlich-chemische Versuchsanstalt — v Celovcu, La-stenstrasse.

Priprava zemlje za ureditev ribezovega nasada

Z najboljšim uspehom bo črni ribez sadil, kdor bo zemljo že sedaj spomladi 40 cm globoko preoral ali prekopal in istočasno bogato pognojil s hlevskim gnojem ter z umetnimi gnojili, od katerih bo najbolje vzel Thomasovo moko in kalijevo sol. Tako prekopano zemljo naj zaseje z ogrščico ali belo deteljo in jih na jesen podorje. Na ta način bo do jeseni imel s hranili nasičeno in za črni ribez pripravljeno zemljo, kjer ga bo sadil v vrste v razdalji 2 × 2 m, za motorno obdelavo pa v razdalji 3 × 2 m. Na ar ali

100 m² bo potreboval 25 sadik za motorno obdelavo in večje plantaže pa 16 sadik.

Oskrba ribeza tekom leta

Tekom leta je treba črni ribez pogosto, a plitvo okopavati. Globoko okopavanje in rahljanje ribezu škoduje, ker ima močne in daleč razpredene korenine.

Ker ribez zahteva vlažno zemljo, je važno, da ima pod seboj zastrto zemljo. V ta namen priporočajo, da sredi junija ribezov nasad zasejemo z ozimno ogrščico, ki hitro raste in zemljo najbolje pokrije. Pri obiranju ogrščice sicer poho-dimo, kar nič ne de, ker je itak samo namenjena za zeleno gnojenje.

Preden pa sejemo ogrščico, potrosimo okoli grmov še mešanega umetnega gnojila in sicer ca. 3 kg na ar površine.

Vsako jesen gnojimo črnemu ribezu z umetnimi gnojili in sicer damo po aru ali na 100 m² 4 kg Thomasove moke, 4 kg patentkalija in 2 kg žveplenokislega apna. Hlevski gnoj zadostuje, če ga damo vsako 3. do 4. leto.

Sredstva za varstvo rastlin samo še v originalnih zavojih

Zvezno ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo je odločilo, da se smejo sredstva za varstvo rastlin prodajati le še v originalnih zavojih. Edino bakrena brozga, žveplenoapnena brozga ter preparati za zavarovanje drevja pred objedanjem se še lahko prodajajo v vsakovrstnih zavojih.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

O boleznih srca

Najbolj pogosti srčni bolezni sta zvišani krvni pritisk in skleroza tistih krvnih žil, ki preskrbujejo s krvjo samo srce. Pogosta je bolezen srca, ki nastopi kot posledica vnetja sklepov (navadno še v mladosti). V starejših letih imajo srčne težave ljudje, ki so dolgo časa kašljali in trpeli zaradi kroničnega bronhitisa in tako imenovanega emfizema. Zelo redko se zgodi, da bi se rodil otrok s srčno napako. Številne srčne bolezni so tako rahlo izražene, da se ljudje sploh ne zavedajo bolezni v pravem pomenu besede. Na primer nekaj zvišani krvni pritisk je navadno čisto nedolžna pojava, težave nastopijo šele tedaj, če nas začne preveč skrbeti, zakaj imamo zvišan pritisk.

Najvažnejši znaki, ki kažejo, da naše srce omaga je so: otekanje nog, (zato so seveda lahko tudi drugi razlogi), kmalu se utrudimo pri najmanjšem naporu, ponoči moramo vstati zaradi male potrebe, pri nekaterih prihaja celo do napadov na duhe. Če je tak napad hujši moramo takoj poklicati zdravnika.

Kadar bolujemo na srcu ne smemo pre-

več jesti, da ne bi postali debeli. Tisti bolniki, ki jim otekajo noge, morajo uživati neslano hrano. Za vse druge bolnike velja pravilo kot za zdrave ljudi: čim bolj raznovrstno in mešano hrano. Glavno, kar moramo razumeti glede pijače je, da količina vode, ki ostane v telesu, zavisi od količine soli v telesu. Torej če človek ne bo užival slane hrane se v njegovem telesu ne bo nabirala voda. Zato si zapomnimo: bolniku na srcu ni treba trpeti žeje, toda omejiti mora sol.

Koliko naj se tisti, ki ima bolno srce, giblje in dela, lahko najlažje presodi sam. Vsekakor si moramo zapomniti, da za srčnega bolnika ni težko in hitro utrudljivo delo. Le za težje bolnike je priporočljivo skrajšan delovni čas. Zelo važno je za tistega ki boluje na srcu, da vožnja na delo ni predolga in prenaporna.

Ne moremo trditi, da kajenje zelo vpliva na nastanek arterioskleroze. Gotovo je večje število cigaret škodljivo, toda 6 do največ 10 cigaret lahko pokadi tudi bolnik na srcu. Seveda ni občutljivost pri

vseh enaka. Popolnoma pa morajo prekiniti kajenje tisti, ki imajo sklezoro v žilah na rokah in nogah in tisti, katerim otekajo noge. Tudi tisti, ki imajo angino pektoris, naj opuste kajenje. Črna kava sicer ni nevarna srcu. Le prevelika količina kave izziva močno bitje in neprijetne občutke okrog srca.

Glavno zdravilo za srce je digitalis. To je dobro zdravilo. Važno je samo — prava mera. Prevelika mera lahko zelo škoduje, zato zdravniki opazujejo bolnika, kateremu so predpisali digitalis, da bi videli koliko kapljic ali praškov bo potreboval na dan. Tisti bolniki, ki ne morejo redno k zdravniku si lahko pomagajo sami tako, da si preštejejo puls. Zaradi digitalisa postaja puls počasnejši, toda ne smemo mu dopustiti, da pade pod 66 ali najmanj 60 udarcev na minuto.

Naj povemo še to, da je za srčne bolnike najugodnejše blago podnebje in da mraz lahko izzove srčne napade. Težji bolniki, ki so prenehali z delom, lahko, če le to morejo, v najhladnejših zimskih mesecih odpotujejo k morju. Seveda pa jim lahko vroče poletje na morju prav tako škoduje.

»Kaj je to? Morana!«

Deklice so nosile namesto cvetja žalno razpuščene lase po ramenih, Radovanova plunka je vzdihovala tako otožno, da se je Iztoku srce krčilo.

»Kaj se je zgodilo? Če je umrl oče? Ni ga v vrstah. Kje je Ljubinica? Tudi nje ni!«

Konja sta prhala navkreber, da bi junaka čimprej zvedela o nesreči, ki je zadela gradišče. Vtem so se že mladci, ki so tekli pred vojsko, razkropili med narod. Rogovi so hipoma utihnili, davorije so zamrle, naokrog se je razlegal plač žensk. Bojevniki so obstali na mestu in gledali na grobljo, kjer se je bližal Iztoku stari Radovan.

Struna na plunki je onemela z zateglim otožnim glasom, Radovan se je sklonil potrt in uničen pred Iztokom. Njegove oči so bile objokane.

»Kaj se je zgodilo, Radovane! Govoril Strah me muči.«

»Zakaj ga nisi, Iztoče, moj sinko, zakaj ga nisi? O, zakaj sem ti branil, oj besi nad mojo staro glavo!«

»Ne blebetaj! V meni vre! O kom govoriš?«

»O pesjanu, o kravjerepniku, o hudiču, o — o — oo — zakaj ga nisi?«

»Tunjuš je napal gradišče — očeta —«

»Kje je Ljubinica?« je kriknil Rado in zaškrtal z zobmi.

»Ljubinica!« je ponovil Iztok in stisnil ročnik.

»O — o — ukradel jo je.«

Radovan je zajokal kakor otrok in se sesedel ob poti. Junaka sta se spogledala in prebledela. Jezdecji so pritisnili za njima, bridka vest o ropu Ljubinice je šinila od ust do ust. Polagoma se je oglašil stari Sloven:

»Za njim! Nad Hune!«

Kakor bi utrgal te besede vsem iz duše, je vršelo v bojnih vrstah in se točilo kakor vihar krog gradišča:

»Za njim! Nad Hune! Pogibel jim! Smrt Hunom!«

Iztok in Rado sta jezdila k Svarunu. Za njima so prihiteli veljaki in starešine. Viljenec in Bojan in tovariši. Dvorišče se je nagnetlo naroda. Vse je pomilovalo Svaruna, ki je sedel na tnalu pred hišo in si otiral solze, polzeče po dolgi bradi.

Iztok je pokleknil k očetu in ga prijel za roko. »Ne jokaj, oče! Strašno se maščujemo za Ljubinico.«

»Otmemo jo, starosta, če je še živa! Tale meč pa preseka Tunjuša — besa!«

Rado je potegnil za ročnik in dvignil meč iz nožnice. Po dvorišču je zagrmelo: »Za njim! Nad Hune! Nad Tunjuša!«

Kriki so starca zdramili, oprl se je ob Iztoka, razprostrl roke in izpregovoril ob grobnj tihoti z votlim glasom:

»Naj bodo bogovi z vami, kakor so bili sedaj! Opravimo obe te v zahvalo!«

Kakor bi plaval duh preko dvorišča, je šel stari, oprt ob sina in zeta skozi vrste bojevnikov iz gradišča na hribec pod lipo.

Na žrtveniku je zaplapolal ogenj. V vernem spoštovanju se je prihulila in pripognila vesoljna vojska. Ob svitu plamenov so blestele haljice mladenk, črne sence razpletelih las so ovijale molčeče svečenice s tiho grozo. Kakor bi zbor maščevalnih duhov ziplul na zemljo, da se ob žaru krvavih zubljev posvetuje o maščevanju nad Hunom.

Pod nebo se je dvigal duh žgalne daritve, Svarun je razprostrl roke, ustnice so mu trepetale v molitvi.

Ko so bile daritve končane, ko je izpil Svarun iz školjke nekaj požirkov daritvenega medu, je izpregovoril starešinam:

»Veseli se, narod! Bogovi so mi vrnili sina, tudi hčer, sonce starih dni, mi vrnejo! Veseli se, narod — veseli se!«

Svarun se je vrnil v gradišče, po dolini so se posvetile drobne lučke, zmeraj večje, dokler se niso razpalile v mogočne kresove. Vojska je zahrumela in zašumela, dvignila se je pesem, oglašil se je rog, v slavju je utonila žalost.

V Svarunovem dvoru ni bilo bučnega veselja po zmagi. Starosta se je stisnil

v kot na ovnovo kožo, glava mu je zlezla globoko na prsi. Podpreti jo je moral z usahlimi rokami. Rado in Iztok, Velegost in Bojan so sedeli na plohih okrog ognjišča. Pečena jagnjetina jim ni šla v slast, roženica z medom ni krožila od rok do rok. Zunaj je vihral narod, ki hipoma zajoka, ki obupuje in preklinja, pa — ena beseda, en dogodek, časa opojne pijače — v solznih očeh se posveti radost, jok se preglasi v smeh, vzdihni v veselo pesem.

Dolgo je molčala družba ob ognju, zaplpljena v bridke misli.

»Sin, slavno ste zmagali! Morana je žela. Perun je bil z vami.«

»Ni bila žetev preobilna za Morano. Prianášali smo bratski krvi, oče!«

Svarun je povzdignil košate obrvi in s pogledom pohvalil Iztoka.

»Gorje narodu, če pognoji travnike z lastno krvjo. Ne bo pasel svojih čred po zelenicah. Sovrag pride in popase s tujo čredo. Sin, če od očeta vse pozabiš, če se ne domisliš niti gomile, kamor zasuješ moj prah, če se napotiš na jug, če odrine narod za soncem proti zatonu, ne pozabi teh besed. Velik bo Sloven, bival bo v mirnih hišah, rejene bodo njegove črede, svobodno sonce mu bo svetilo leto in dan, če bo složen z brati. Če ne, pride tujec, postavi mu peto na tilnik in svobodni postane suženj.«

(Nadaljevanje sledi)

FRANCE VURNIK:

Utrudljiva neuglašena hoja

Nihče ni kriv, da tisto deklet z izrazitimi plavimi lasmi, ki je hodilo po našem malem mestu s tako ponosnimi koraki, da je odmevalo podolgem in počez, ni imelo fanta, da bi odmevalo še močnejše, kadar bi skupaj šla po trgu. Odmev njenih korakov jo je hudo dražil po ušesih, ker je bil enojen. Fantje so gledali za njo, ko so stali v krogu na pločniku. Rekli so: »Smrklja se je naredila!« Seveda so si mislili še marsikaj drugega, ko so gledali na njeno dozorevajoče telo. Gotovo so jih motile njene preobilne prsi. Morda tudi njena izrazita zadnjica, ki jo je tako domišljavo premetavala sem ter tja. Nekdo med njimi je rekel: »Kadar se lotim jabolka, zmeraj pazim, da ni predebelo. Zato da lahko vsega pojem.« Mladi fantje imajo zmeraj komplekse.

Plavolasega dekleta pa je že dolgo motila enojna hoja. Zato ni ugovarjala, ko se ji je nekoč pridružil brkati gospod, ki se je pri hoji nagibal v levo, pri čemer je z levo nogo udaril po cesti kot z loparjem. Nič hudega! Tega sploh čula ni. In če se je nagibal v levo, kaj zato, saj se ni zaletaval vanjo. Bil je mož z brki in z lepo obrtiti obrazom. Koža na njegovi bradi, kadar je bila obrta, je imela zanjo vabljivo, vznemirjajočo temnomodro barvo.

Ko je postala žena z umirjenimi očmi, jo je začela nenadoma hoja v dvoje motiti. Ni se zavedala, od kdaj že ji gre na živce. Rekla je: »Ne vznemirja me zato, ker je ta hoja v dvoje disharmonična. Ne zato, ampak...« Tu se je prekinila. Ko je to pripovedovala, se je bala, da ji ne bi kdo gledal v oči. Utegnil bi v njih odkriti resnico. Gledala je v tla. Še glavo je sklonila.

Neskončno dolga je bila ta pot, na kateri je morala poslušati razglašeno hojo v dvoje. Vedno težje jo je prenašala, ker ji je na tej poti dozorelo telo. Mož pa je imel tako šibke roke in barva obrbite kože na bradi ni bila več temnomodra.

In ker je imela lepo dozorelo telo, vedno solzne oči in žalosten obraz, jo je pozdravil mlad črnolas velik mož. Imel je močne roke in ostro brado.

Na poti ob njem se je odpočila, ker se je hoja z njim čula zelo ubrano, prijetno za uho. Njeno telo se je vznemirilo, zatrepotalo in se hotelo raztrgati. Mož ji je rekel: »Vem, da te bolijo ušesa, kadar hodiš z menoj. Nisem lep in moje roke so šibke...« Ni ga hotela poslušati. Trudila se je, da bi ga ne slišala, toda njegove besede so padale po njenih ušesih kot klofute. »Ne zamerim ti, da si šla poslušati hojo drugega. Tudi ti ne zamerim, da ti je zadrželo telo v objemu drugega, in da imava zdaj otroka. Najin bo! Samo potrpi ob meni in ne zatiskaj ušes, kadar hodiva skupaj...« Žena si je pri tem mislila: »Da bi vsaj kričal ali na glas govoril. Tako pa šepeta in me spominja na nezanosno disharmonično hojo.«

Pogledala ga je s praznimi, brezizraznimi očmi. Nobenega občutja ni bilo v njih. V teh letih je postal čudno majhen pred njo.

In vendar je še vedno poslušala neubrano hojo ob njem. Ko je nekoliko otopela in bila videti mirnejša, je razmišljala: »Tudi tiste žene, ki poslušajo harmonično hojo, kadar hodijo s svojimi možmi, se te poti naveličajo. Postane jim enolična.« S tem se je opravičevala v mislih, čeprav je nihče ni obtoževal. »One poslušajo harmonično hojo, jaz pa razglašeno, zato sem si zaželela poslušati mirno, enolično. Nihče mi nima kaj očitati!«

Njena duša je postala kot ozračje pred nevihto: zadržana, na videz mirna, mračna, grozeča. Neharmonična hoja, ki je postala zoprn razglašena, jo je kruto utrudila. Vse to je videl v njenih očeh srednjevelik čokat možki, ki je sedel nasproti nje in jo gledal z brezizraznimi očmi. Imel je visoko gladko čelo in nazaj počesane lase. Govoril je ravno toliko, kolikor je bilo treba in s takim glasom, da ga je žena rada poslušala. Njegov glas in njegove besede so iz njenih misli pregnale preteklost. Čutila je, da se bo spočila ob tem glasu. Mož z visokim čelom nasproti nje je sproti zasledoval s svojimi drobnimi očmi spremembe v njenih očeh in učinek svojega glasu in svojih besed.

Govoril je ravno toliko, da ni bilo preveč in s takim glasom, da ga je žena zmeraj raje poslušala. Zaželela si je, da bi spet čula lepo uglašeno hojo v dvoje.

Ko je tako govoril, je žena čutila, kot da ji je, ko je bila nezanosno žejna, dal mrzle svežilne pijače. Tudi ona je zapazila, da so njegove drobne oči dobile drznejši pogled.

»Rad bi videl vašo roko. Dajte jo na mizo!« je dejal. Ne da bi se kaj obctavljala, ker ni nič pomislila, je položila desno roko na mizo. »Še drugo!« je ukazal. Ni je preplašil zmagoslaven lesk v njegovih očeh, čeprav je vedela, da je zanj dala povod sama s svojo poslušnostjo. Prijel jo je za roko in rekel: »Pomagajte mi vstati in pojdiva!« Mož z visokim čelom je tako govoril, da je prevpil njuno hudo neenakomerno hojo. Opiral se je na palico in levo nogo je pri hoji premetaval tako nerodno, kot da je od kolka do prstov lesena. Njegov glas in njegove drzne oči so začarale ženo. Ni čula, kako je bila njena nova hoja v dvoje neumirjena, kako je udarjalo zaporedoma: zdrava noga, palica in lesena noga, vmes pa so drobile njene stopinje.

Ponovno ji je zadrželo telo in se hotelo raztrgati. Tedaj je spet gledala svojemu možu v oči. Bil je zanjo samo še nekaj, kar je bilo nekoč davnaj. Premišljevala je, kaj ji bo rekel. Morda tole: »Šla

si s prav takim, kot sem bil jaz, ob katerem si morala prav tako poslušati disharmonično hojo. Kaj si hotela slišati?« — »Saj nisem hotela ničesar slišati,« si je odgovarjala. »Ničesar nisem hotela slišati, toda slišala sem lep glas. Odpočila sem se!«

Ali njen mož je ni nikoli več ničesar vprašal. Kadar jo je pozdravil ali govoril vsakdanje reči, je gledal v stran, da se ne bi srečal z njenimi očmi. Že zdavnaj si je kupil čevlje z gumijastimi podplati, da bi ne čula več njegove neritmične hoje.

Dolgo po vsem tem, ko je ženi postal obraz neizrazit in otopel, in ko so njene oči izgubile svoj privlačni lesk, je njen mož sedel nasproti nje in jo pogledal v oči. Ona jih je odmaknila. Zbral je toliko poguma, da je rekel: »Da si želela in hotela poslušati harmonično hojo, ti ne zamerim! A da si poslušala še bolj neenakomerno, kot je moja, ti ne odpustim...« Po kratkem molku, kakor da se je na tihem v sebi oddahnil, je nadaljeval: »Nisem kriv, da sem imel tako majhne in šibke roke.«

»Čemu opravičevanje, če ni krivd?« si je mislila žena, vendar molčala.

»Otroka bova vzgojila, kot da sta najina!« je še dodal in odšel.

»Mora mu biti zelo hudo, da ni mogel molčati,« si je rekla na tihem.

Potem je še dolgo dolgo poslušala neharmonično hojo. Še bolj ji je rezala dušo, ker so gumijevi podplati rahlo in pričajeno žvižgali. Molčala je, ker ni imela poguma poslušati eno samo hojo, ker je postal njen obraz neizrazit in ker so se ji oči posušile, da je nihče več ni pozdravil s posebnim namenom. Skušala je preglušiti neubrano hojo s spominom na enakomerne korake, ki so nekoč zavili njeno dušo v divjo blaženost, ali s spominom na tisti glas, ki je povedal ravno prave, zanjo izbrane besede. Seveda ti spomini niso hranili več v sebi bolečine za izgubljenim, ker jim je to moč obrusila dolgočasna vsakdanja nujnost poslušati neharmonično hojo.

B A S E N

Psička Bistra je počasi obrnila glavo. Nasproti je prihajal pes potepuh. Žalostno se je zazrla vanj in mu pomahljala z repom.

— Kaj ti je, prijateljica, da si tako otožna, jo je vprašal pes potepuh. Mar te tare ljubezen?

— Ne šali se, dragi. Žalostna, hudo žalostna sem.

— Kaj se je vendar zgodilo? Saj se vedeš, kot da bi ti umrl gospodar, je silil vanjo pes potepuh.

— Ni umrl, pa vendar sem ga izgubila. Huuuuu!

— Ne tuli, revše. Povej, kaj se je zgodilo.

— Vse ti bom povedala. Morda mi bo potem laže, je vzdihnila Bistra. Glej, bratec, že dolgo služim gospodarju. Hvaležna sem mu, ker mi daje hrano in stanovanje. Vdana sem mu in izkazujem mu toliko ljubezni in zvestobe, kolikor je premore moje pasje srce. Nekaj časa sem bila srečna, oh, tako srečna, zdaj pa me je prevzelo strašno spoznanje.

— Govoriš zmešano kot človek, se je porogal pes potepuh in dvignil nogo. Ostaniva raje pri pasji govorici.

— Spoznala sem, dragi, da človek ne ceni ljubezni, vdanosti in zvestobe...

— Kako pa si se dokopala do tega spoznanja, ti čustvena trapa!

— Ah, prijatelj, srečen si, da imaš tako lahko srce. Ko bi mogel videti v moje! Vse, za kar sem do zdaj živela, nima nobene veljave več.

— Počasi te začenjam razumevati, se je namrdnil pes potepuh.

— Glej, dragi, je nadaljevala Bistra. Upala sem, da mi bo gospodar vračal vdanost in ljubezen. Saj ne pričakujem dosti. Že trohica hvaležnosti bi mi bila v uteho. Toda niti senčice kaj takega. Od mene zahteva suženjsko vdanost in zvestobo,

sam pa tako grdo ravna z menoj. Toda nočem mu suženjsko služiti, hočem ljubezen!

— Ženska si, pa so ti čustva zameglila pamet, se je zahihital pes potepuh. Sicer pa drži, da je človek sila zapleteno bitje, preveč za tvojo pasjo pamet, botra. Na svoji potepuški poti sem videl in spoznal človeka z vsemi njegovimi lastnostmi, ki jih ima ta »krona stvarstva«. Le potolaži se, to »popolno« bitje ima zvestobo, vdanost in ljubezen močno v časti, prijateljica!

— Kje pa je potem njegova hvaležnost za vse to, je krotko vprašala psička Bistra.

— Hvaležnost? Hvaležnostj ne pričakuj od njega, prijateljica, saj človek ni žival, je odvrnil pes potepuh in odšel v noč.

BERT BINKY: Brezuspešen trud

Peter se je peljal s svojim novim avtomobilom po mestu. Vozil je točno petdeset kilometrov na uro — kdo ne bi z novim avtomobilom vozil previdno! Pri tem se je spomnil, da bi moral k brivcu — ko se je zgodilo tisto: iz neke vzporedne ulice se je pripeljal, brez vsakega opomina in brez ozira na prometne predpise ter pravico prednosti nekakšen drugi avto in se zaletel v Petrov avto. Prav grdo je zaropotalo. Vrata pri Petrovem avtomobilu so bila zmečkana.

Ko se je Peter opomogel po prvem, najhujšem strahu, ga je zgrabila sveta jeza. Planil je skozi še cela vrata na drugi strani avtomobila in stekel k neprevidnemu vozaču. Tam je v avtomobilu mirno sedel mož z bledim obrazom in molčal. Poleg njega je sedela neka ženska. Peter je zajel sapo in začel zmerjati. Najprej je mo-

Mavrica

Oblaki črni zdaj gredo, zastrto celo je nebo, še v duši moje deklice ugasnilo je soncece.

Le kaj je tebi, ljubica, da si mi tako žalostna, glej, sonce zopet ti zasije, saj zate moje srce bije.

Le pridi, pridi, mavrica, da bo vesela ljubica, še jaz vesel ji bom zapel, na srce svoje jo prižel.

Pavle Kernjak

D.O.M.I.S.L.I.C.E

Turek se vda v nesrečo, Nemec se ji podvrže, Španec molči, Anglež se usmrti, Francoz upa. — (De Lévis)

Slovar je knjiga, v kateri je po abecednem redu razstavljeno vse človekovo neznanje. — (F. Mezzina)

Žena izbere moža, ki jo bo izbral. — (P. Géraldy)

Odmev je telefon narave. — (L. Ridenti)

Naj bo žalost nekaterih dedičev še tako velika, vendar obstaja še večja, ki bi jo občutili, če bi se objokovana oseba prebudila. — (A. Karr)

Mladi hočejo biti zvesti, pa ne morejo; stari hočejo biti nezvesti, pa ne morejo. — (O. Wilde)

Sreča je nevsiljiv gost; njegovo prisotnost ugotovimo šele ob smrti. — (A. Decourcelle)

Knjige, ki jih posojamo, so tako žalostne, da se ne vrnejo nikoli. — (De Flers)

Morje včasih ponoči nalahno trepeče. Pst!... Ribe se v spanju obračajo na drugo stran. — (O. Vergani)

Prepričan sem, da bi bilo manj prevaranih mož, če bi odpravili zakon. — (Commerçon)

Pisatelj je človek, ki si prazni glavo zato, da si napolni želodec. — (ital.)

V življenju pisatelja razlikujemo dve dobi: v prvi govore o njem, v drugi pa govori sam. — (H. Becque)

V mladosti je ljubezen pustolovščina, v starosti pogosto samo drag večer. — (André Maurois)

Kozmetika je pravo nasprotje od arheologije: v kozmetiki ne izkopavajo starin, marveč jih zasipavajo. — (Aribert Wäscher)

Tehnična doba bo dosegla svoj višek šele tedaj, ko bodo robote konstruirali roboti. — (Jean Anouilh)

Janko Glazer:

Balada o dveh

Razžalil jo je prvokrat in tiho je ihtela — a saj je mlada in on je mlad, in vse sta prebolela.

In žalil jo je mnogokrat in mnogo je trpela — a saj jo vendar imel je rad, ga rada ona imela...

Nekoč pa več jokala ni, brez čustva nanj je zrla: takrat iztekla iz ran je kri, takrat je duša umrla.

Načrtno gospodarsko izpodjemanje našega ljudstva

(Nadaljevanje s 1. strani)

v obliki priporočil potrebna napotila za nadaljnjo utrditev Zveze in včlanjenih združenj. Pri tem je tudi poudaril važnost zadružništva ter njegove velike zasluge za utrditev tržišča in cen najvažnejših kmetijskih produktov.

Po poročilu nadzornega odbora, ki ga je podal njegov predsednik dr. Franc Petek, je občni zbor odobril letne račune in sklepal o nadaljnjih točkah dnevnega reda ter izvedel nadomestne volitve v upravni in nadzorni odbor.

Tudi na letošnjem občnem zboru ZSZ je bila vrsta požrtvovalnih združnikov iz raznih naših krajev počaščena s podelitvijo »Odlikovanja dr. Valentina Janežiča«. Posebno priznanje so vsi navzoči izrazili

ob podelitvi zlate diplome poslevodečemu podpredsedniku dr. Mirtu Zwitterju za njegovo desetletno neumorno prizadevanje in delo za rast in razvoj slovenskega združništva na Koroškem. Moje odlikovanje naj velja tudi vsem sodelavcem — je dejal, ko je v imenu vseh odlikovanih izrekel zahvalne besede ter poudaril, da naj bo lep korak, ki ga je napravilo naše združništvo v povojnem desetletju na podlagi truda in dela naših prednikov vzpodbuda vsem našim združnikom za vztrajnost pri bodočih naporih za gospodarsko utrditev našega delovnega človeka.

Ob zaključku je občni zbor počastil spomin pokojnega podpredsednika Toma Kunciča ter mu v prerani grob izrazil zahvalo za izredno delavnost in požrtvovalnost v našem združništvu.

Avstrija je lani dobro gospodarila

Iz začasnega pregleda, ki ga je finančno ministrstvo objavilo o lanskoletnih dohodkih in izdatkih državne blagajne, je razvidno, da so skupni dohodki za 3802 milijona šilingov presegli tozadevno postavko v proračunu; znašali so 34.754 milijonov, dočim so jih v proračunu predvideli le 30.952 milijonov šilingov. Sicer so se bistveno povišali tudi izdatki, ki so jih v proračunu predvideli v višini 31.812 milijonov, kajti dosegli so znesek 34.473 milijonov. Kljub temu je bil dosežen presežek v višini 281 milijonov, medtem ko so pri sestavi proračuna računali s primanjkljajem 860 milijonov šilingov. To se pravi, da je bilo leto zaključeno za 1141 milijonov šilingov ugodneje, kot so pričakovali.

V izrednem proračunu so znašali izdatki 1834 milijonov, dočim so bili predvideni le v višini 711,6 milijona, kar pomeni, da so se zvišali za 1122 milijonov. Ker so tudi v izrednem proračunu zabeležili dohodke v znesku 280 milijonov, ki sploh niso bili predvideni, so izdatki le za 842 milijonov presegli proračunsko mero. Skupni primanjkljaj državne blagajne, ki je bil predviden v višini 1572 milijonov, je bil torej za 299 milijonov nižji in je znašal 1273 milijonov šilingov.

Poročilo finančnega ministrstva navaja tudi podatke o posameznih davkih. Na neposrednih davkih je prejela državna blagajna skupno 10.622,861 milijonov, kar je za 907,9 milijona več kot predvideno. Dobrodošnega davka je bilo 2501,273 mil. (907,9 mil. več kot predvideno), mezdnega davka 2497,715 mil. (197,7 mil. več), korporacijskega davka 1488,62 mil. (161,4 mil. manj kot predvideno), davka na premoženje 329,508 mil. (129,5 mil. več), obrtniškega davka 2118,901 mil. (168,9 mil. več), prometnega davka 4638,293 mil. (401,7 mil. manj kot predvideno), carine so prispevale v državno blagajno 1730,121 mil., kar je za 330,1 mil. šilingov več, kot je bilo predvideno. Davki na potrošnine so znašali 2971,563 mil. (za 199,3 mil. več), od tega že samo tobačni davek 1304,877 mil. (99,9 mil. več kot v proračunu predvideno).

Od skupnih dohodkov iz javnih davkov in pristojbin, ki so znašali 24.972,916 mil. šilingov, so prejeli dežele, občine, skladi in trgovinska zbornica skupno 8364,172 mil., v državni blagajni pa je ostalo 16.608,744 mil. šilingov, kar je za 643 milijonov več, kot je bilo predvideno v proračunu za leto 1957.

Tretji ameriški satelit obkroža Zemljo

V sredo je ameriška armada zopet izstrelila nov ameriški satelit, ki se uradno imenuje »Explorer III«. Satelit so izstrelili z raketo Jupiter-C. Tudi ta satelit ni velik in tehta le okoli 14 kg ter ima vgrajeni dve oddajni postaji, ki skupno tehtata 5 kg. Posredovali pa bosta podatke o različnih meritvah v satelitu in izven njega. Izstrelitev satelita ni popolnoma uspela, ker ga niso mogli izstreliti na predvideno pot okoli Zemlje. Zaradi tega bo življenjska doba satelita bolj kratka in verjetno bo kmalu zašel v zemeljsko atmosfero.

Po še nepopolnih podatkih namerava Sovjetska zveza že v kratkem izstreliti okoli 6000 kg težkega satelita, ki bo prav tako imel živega potnika — eskimsko psičko Alfo. Za izstrelitev bodo uporabili neprimerno močnejšo raketo. Satelit se bo gibal s tako hitrostjo, da ga bodo spravili na pot okoli Lune, nato pa se bo zopet vrnil na pot okoli Zemlje. Opremljen bo s številnimi aparati, ki bodo avtomatično sporočali podatke iz vesolja. Podrobnosti bodo Rusi sporočili šele, ko bo satelit že na določeni poti okoli Zemlje, ko bo torej izstrelitev uspešno potekla.

„Dunajska kavarna“ na bruseljski svetovni razstavi

Na prostoru svetovne razstave v Bruslju postavljajo velikanski paviljon, v katerem bo tudi prostor za veliko »Dunajsko kavarno«. Lokal bo odprt vsak dan 16 ur ter bo lahko naenkrat sprejel okoli 1500 gostov, ki si bodo hoteli privoščiti črno

ali belo kavo, pripravljeno po dunajskem načinu. Gostom bo streglo okoli 100 avstrijskih nameščencev in uslužbencev. Hkrati bosta specialitete dunajskih slaščičarn proizvodila dva priznana dunajska slaščičarja.

Velikanski izbruhi na Soncu

Sončni observatorij na Wendelsteinu na Bavarskem je v nedeljo dve uri opazoval močne izbruhe na sončnem površju. Pri teh erupcijah je velikanska sila metala materijo v plinskem stanju do 150.000 kilometrov visoko od sončnega površja, torej v daljavo, ki nekako odgovarja polovični razdalji med Zemljo in Luno. Že v soboto so na sončni površini opazovali večje število temnih lis iz katerih je na

slednjega dne bruhala sončna materija. Ista opazovanja je zaznamoval tudi sončni observatorij na Osojščici. Direktor tega observatorija je izjavil, da so ti izbruhi take jakosti, kakršne ni bilo opaziti že več let. Posledica izbruhov na Soncu so bile velike motnje v kratkovalovnih oddajah. Računati pa je tudi z velikimi magnetičnimi viharji in severnim sijem.

Kaspijsko morje upada

Morska gladina Kaspijskega morja je od leta 1933 pa do danes upadla za cela dva in pol metra. S tem so pridobili 50.000 kvadratnih kilometrov plodne zemlje. Na nekaterih mestih se je voda umaknila do 20 ali 25 kilometrov daleč. Da bi preprečili nadaljnje upadanje tega celinskega morja, proučujejo sovjetski znanstveniki dva velika projekta. En projekt

predvideva, da bi v to morje napeljali po posebnih kanalih dve veliki sibirski reki Ob in Jenisej. Drugi projekt pa predvideva napeljavo v Volgo in v reko Kura in druge, ki so glavni pritoki Kaspijskega morja še druge reke, ki se sedaj izlivajo v Ledeno morje.

Kaspijsko morje je največje jezero (celinsko morje) na svetu s površino 423.300 kvadratnih kilometrov, globoko pa je do 980 metrov. Njegova gladina je 26 metrov nižja od morske gladine. Povprečna slanost je 14 promil. To jezero nima odтока in je izredno pomembno po bogatem ribolovu in prav zaradi tega je toliko pomembno, da ne bi nadalje upadala njegova vodna gladina. Glavna pristanišča so Baku, Krasnovodsk in Astrahan.

Zaključek županskih volitev

APA poroča, da so pri vseh v koroških občinah izvedenih županskih volitvah izvolili 109 SPO (vključno Celovec in Beljak), 87 OVP, 31 FPO županov ter 2 neodvisna župana.

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: I. program. — 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.
II. program. — 6.00, 7.00, 13.00, 17.00, 19.00, 22.00.

Vsokodnevne oddaje: I. program: 5.55 Oddaja za kmete — 6.00 Vedri zvoki — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 7.55 Zveneče razno — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjinski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.03 Pestro mešano — 13.00 Opoldanski koncert — 14.45 Prav za vas — 15.45 Iz književnosti — 17.55 Sami šlagerji — 19.30 Odmev časa.

II. program: 5.30 Dobro jutro! — 6.10 Z godbo v dan — 7.15 Mali koledar — 8.10 Radijski pisemski nabiralnik — 12.03 Avtomobilisti med potjo.

Sobota, 29. marec:

I. program: 8.45 Širni pisani svet — 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 14.30 Pozdrav nate — 15.30 Misli z nami — 16.20 Mladinski koncert — 18.00 Iz parlamenta — 18.15 Drabosnjak: Igra o izgubljenem sinu (slov.) — 20.30 Revija dobre volje.

II. program: 11.00 Pomladni čas — 14.45 Tehnični pregled — 15.00 Oddaja za mladino — 15.30 Odlični izbor — 19.35 Operni koncert — 21.00 Operetne melodije.

Nedelja, 30. marec:

I. program: 6.10 Vesele melodije — 7.30 S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 9.00 Nedeljski venček melodij — 11.30 Veselo petje, veselo igranje — 14.30 Pozdrav nate — 17.05 Melodije ob petih — 19.00 Športna poročila — 20.10 „Kdo je storilec“, kriminalna uganka.

II. program: 7.05 Godba na pihala — 9.00 Operni koncert — 15.15 Operetni zvoki — 18.30 Nazaj na šolsko klopo — 20.00 Moja duša poj.

Ponedeljek, 31. marec:

I. program: 8.45 Zapiski iz domovine — 14.00 Poročila, objave. Za žene in družin-

RADIO PROGRAM

no (slov.) — 18.40 Postne pesmi (slov.) — 19.15 Od plošče do plošče — 20.15 Ti časi so minuli — 21.00 Same violine.

II. program: 8.20 Prosim, lepo prijazno — 9.00 Radijska družina — 15.15 Nova mladinska knjiga — 16.30 Operetne melodije — 17.15 Znanje za vse — 19.30 „Vesele žene Windsorske“.

Torek, 1. april:

I. program: 8.45 Zdravniki in civilizacija — 14.00 Poročila, objave. Jefejeva pršega. Poje zbor Lojze Bratuž iz Gorice (slov.) — 18.30 Radijska prijateljica — 19.15 Lene žene iz 1001 noči — 20.45 Dunajski filharmoniki.

II. program: 9.15 Štajersko rokodelstvo nekoč in danes — 11.15 Velikonočni običaji — 15.30 Glasba iz filmov — 16.00 Oddaja za žene — 20.00 Zveneči filmski magazin.

Sreda, 2. april:

I. program: 8.45 Iz ženskega sveta — 14.00 Poročila, objave. Kar želite, zaigramo (slov.) — 17.10 Glasba, ki se nam dopade — 18.40 Hitro zaigrano — 20.15 Lepe melodije, lepi napevi — 21.00 Vroč železo.

II. program: 13.30 Za opernega prijatelja — 15.15 Oddaja za žene — 16.30 Pustite cvetlice govoriti — 21.00 Lahke melodije.

Četrtek, 3. april:

I. program: 8.45 Avstrijci v inozemstvu — 14.00 Poročila, objave. O koroških narodnih običajih okoli Velike noči (slov.) — 16.00 Zabavna glasba — 18.45 Oddaja za kmete — 21.05 Salzburški dvorni koncert.

II. program: 8.20 Ljudska glasba iz Avstrije — 16.00 Oddaja za žene — 17.15 Rimska velika noč — 19.30 Priljubljene melodije — 20.00 Pomladne sanje.

Petek, 4. april:

I. program: 6.00 Jutranji koncert — 9.30 Glasba starih mojstrov — 14.00 Poro-

čila, objave. Slovenski pasion na Koroškem (slov.) — 17.10 Popoln koncert — 21.15 Popularna simfonična glasba.

II. program: 5.40 Jutranji koncert — 13.30 Znameniti instrumentalni solisti — 17.10 Kulturna poročila — 18.00 Orkestralni koncert — 20.15 Bach: „Johannes pasion“.

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

V ponedeljek, sredo in petek od 8.00 do 11.00 ure oddaja na valu 202,1 m in 98,9 mHz.

Sobota, 29. marec:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 Lepe melodije — znani napevi — 10.10 Mozart in Paganini — 11.15 Napevi izpod Pohorja — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Napevi in melodije — 14.20 Zanimivosti — 14.35 Voščila — 15.40 S knjižnega trga — 17.30 Zabavni pêle-mêle — 18.00 Okno v svet — 18.15 Pihalna godba — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Veseli večer — 21.00 Za prijetno sobotno razpoloženje.

Nedelja, 30. marec:

6.00 Veder nedeljski jutranji pozdrav — 7.35 Vesele melodije — 9.15 Slovenske narodne in umetne pesmi — 10.30 Iz operetnega sveta — 12.00 Zabavni zvoki — 13.30 Za našo vas — 14.15 Voščila — 15.15 Nadaljevanje voščil — 16.45 Glasbeni mozaik — 20.00 Javna zabavna glasbena oddaja — 21.20 S festivala sodobne glasbe v Donau-schingenu.

Ponedeljek, 31. marec:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 S slovenskimi mojstri — 9.20 Vesele in poskočne v narodnem tonu — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Umetne in narodne pesmi — 13.30 Mediteranski napevi — 14.35 Voščila — 15.40 Iz domače književnosti — 16.00 Sopranistka Nada Vidmar — 18.00 Mladin-

ska oddaja — 18.30 Pesmi borbe in dela — 20.50 Kulturni razgledi — 21.05 S festivala sodobne glasbe.

Torek, 1. april:

5.00 Dobro jutro — 8.05 Slovenske umetne in narodne — 9.30 Slavni virtuozji in pevci vam igrajo in pojo — 11.30 Za dom in žene — 12.00 Igra Kmečka godba — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.40 Pester spored opernih melodij — 14.20 Za otroke — 14.35 Voščila — 15.40 Potopisi in spomini — 16.00 Za ljubitelje in poznavalce — 17.10 Glasba ne pozna meja — 18.00 Športni tednik — 20.00 Najboljši jugoslovanski zbori vam pojo — 20.30 Indijanska balada.

Sreda, 2. april:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 Pisana paleta — 9.00 Dr. Rupel: Jezikovni pogovori — 9.15 Za ljubitelje domačih in narodnih pesmi — 9.45 Ritmična harmonika — 10.10 Planeti — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Pesmi in plesi narodov Jugoslavije — 14.35 Voščila — 17.10 Sestanek ob petih — 18.00 Kulturni pregled — 18.30 Glasba narodov sveta — 20.00 Iz Puccinijevih oper.

Četrtek, 3. april:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 Amaterski zbori pojo — 8.35 Pariške melodije — 9.00 Svet v orkestralnih barvah — 10.10 S popevkami po tujih deželah — 11.00 Orkestralni odlomki iz oper in baletov — 11.45 Otroške pesmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne — 13.40 Popularne melodije — 14.20 Zanimivosti — 14.35 Voščila — 17.10 V plesnem ritmu — 20.05 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

Petek, 4. april:

5.00 Dobro jutro — 8.05 Glasbeni album — 9.20 Popevke na tekočem traku — 11.00 Pesmi in plesi raznih narodov — 11.30 Za dom in žene — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Od ar'je do arije — 14.35 Voščila — 15.40 Iz svetovne književnosti — 16.00 Koncert ob štirih — 17.30 Melodije iz filma „Kralj in jaz“ — 18.30 Umetne in narodne slovenske pesmi — 18.50 Družinski pogovori — 20.00 Igra zabavni orkester Radia Ljubljana.